

Utbildningsförvaltningen

Utbildningsnämnden

Handläggare:
Håkansson Katarina
Lundkvist Elin

Årsbokslut 2018

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslås besluta

att till årsbokslut 2018 godkänna utbildningsnämndens sammanställda analys inför årsredovisningen, nämndens ekonomiska analys, redovisningen av inriktningsmål och uppdrag samt uppföljning av internkontrollplan enligt bilagor.

Föredragning

I bilagor redovisas verksamheten 2018 inom utbildningsnämndens ansvarsområde.

- Utbildningsnämndens sammanställda analys inför årsredovisningen för år 2018. Här redogörs sammanfattande för nämndens ekonomiska och kvalitativa resultat. Här redovisas också viktiga händelser 2018 och utmaningar inför 2019.

- Nämndens ekonomiska analys 2018. Dokumentet innehåller en analys av nämndens ekonomiska resultat.

- Uppföljning av inriktningsmål och åtgärder i utbildningsnämndens verksamhetsplan 2018.

- Uppföljning av aktiviteterna i internkontrollplan 2018.

Birgitta Pettersson
Utbildningsdirektör

Utbildningsnämndens sammanställda analys inför årsredovisningen

Viktiga händelser under året

- Natten till den måndagen 8 oktober brann Gottsundaskolan och stora delar av skolan totalförstördes. Gottsundaskolans skolledning och lärare lyckades tillsammans från första dagen ta hand om, aktivera och undervisa eleverna utan skola, utan klassrum och utan andra verktyg som annars tas för givet. Från påföljande vecka bedrivs undervisning i temporära lokaler, främst i Sverkerskolan på Götgatan och i Mötesplats Treklängen samt idrottsanläggningar i Gottsunda. Många krafter inom olika kommunala förvaltningar och staber har arbetat snabbt och lösningsorienterat för att hantera denna utmaning. Undervisningen kommer att kunna återgå till Gottsunda under hösten 2019 och en ny skola beräknas klar 2024.

- Kvalitetsarbetet har stärkts i alla verksamheter och nämnden har fortsatt kontinuerlig tillgång till aktuella resultat, uppföljningar och analyser, både på övergripande nivå och från de olika förskolorna och skolorna. Under året har samtliga grundskolrektorer med högstadium och gymnasieretorer presenterat sina verksamheter utifrån specifika kvalitetsfrågor.

- Från och med hösten 2018 gäller relativ närhet som princip efter syskonförtur vid placering i förskola. Syftet med den nya principen är att i högre grad tillgodose kravet på att kunna ge en förskoleplats nära hemmet samt att öka rättssäkerheten i placeringarna.

- En ny modell för fördelning av resurser för elever med behov av extraordinära stödinsatser oberoende av skolform och huvudman började tillämpas. Modellen innebär att kommunalt drivna skolor från hösten 2018 ansöker om resurser på samma sätt som de fristående verksamheterna gör (tilläggsbelopp).

- Under året har öppnats följande nya förskolor: Kungsängens förskola, Jumkils förskola, Lindbackens förskola, Tiunda förskola, Molnets förskola (Fullerö hage) samt Gjutformens förskola. För första gången på många år har också nya grundskolor öppnat; Tiunda, Lindbacken och Jumkil. Vidare är Katedralskolans renovering etapp 1 klar.

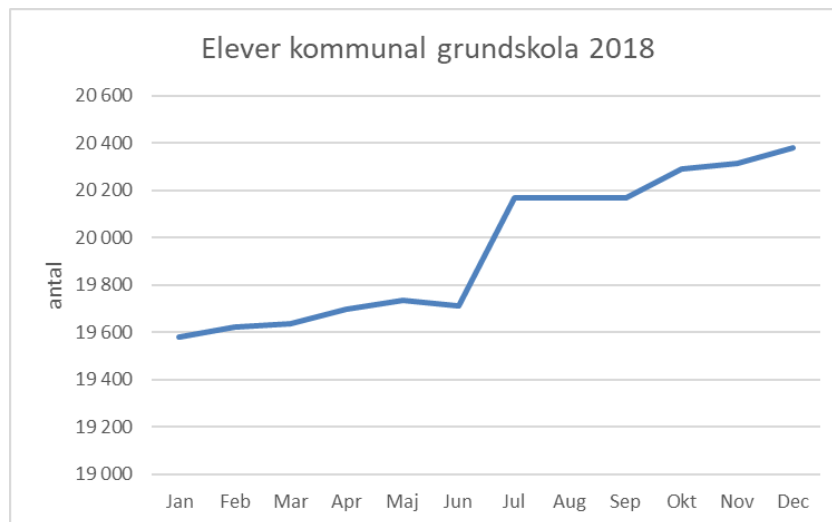
Måluppfyllelse

UTBILDNINGSNÄMNDEN	Nettokostnad		Avvikelse från KF-budget		
	KF-budget	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Prognos
Belopp i miljoner kronor	2018	2018	2018	2017	201808
Nämnden totalt	4 913	4 825	89	105	22
Politisk verksamhet (1)	3	3	0	1	0
Förskola (411)	1 389	1 403	-14	-10	-26
Öppen förskola (412)	16	16	0	0	-1
Pedagogisk omsorg 1-5 år (413)	67	43	25	20	20
Fritidshem m.m. (421, 422, 425)	233	231	2	3	14
Förskoleklass (431)	167	162	5	6	11
Grundskola (432)	2 091	2 056	35	38	-8
Grundsärskola (433)	96	101	-5	-2	-7
Gymnasieskola (434)	796	760	35	46	15
Gymnasiesärskola (435)	55	50	5	1	3
Övriga verksamheter	0	0	0	1	0
	KF-budget	Bokslut			
	2018	2018			
Nettoinvesteringar	94	46			

Med en budgeterad nettokostnad på 4 913 miljoner kronor är det ekonomiska överskottet för nämnden 89 miljoner kronor. Det ekonomiska resultatet har påverkats av att nämnden har fått högre statsbidrag än budgeterat. De största statsbidragen avser bidrag från Migrationsverket för kommunmottagna och asylsökande elever samt statsbidrag från Skolverket för bland annat lågstadiesatsning, lärarlönelyft, och minskade barngrupper i förskolan. Nämnden har vidare fått högre intäkter för föräldraavgifter för förskola och fritidshem, lägre kostnader för skolskjuts samt lägre personalkostnader jämfört med budget.

De åtgärder som angavs i verksamhetsplanen har i huvudsak genomförts och bedömningen är därför att nämnden i hög grad har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag.

Antalet elever i verksamheten fortsätter att öka. Diagrammet nedan visar att ökningen inom den kommunala grundskolan under 2018 skett löpande under året, och inte bara i samband med nytt läsår.

Under 2018 har 1 093 nya barn och elever kommit till utbildningsförvaltningens mottagning för nyanlända, vilket innebär i snitt 22 barn och elever per vecka.

Studieresultaten för Uppsalas grundskoleelever har utvecklats positivt jämfört med förra året vad gäller behörighet till gymnasieskolan, meritvärde och andel som uppnått kunskapskraven i alla ämnen. Gymnasiets genomströmning, med examen inom 3 år, har haft en positiv utveckling under flera år, men visade i år ett lite lägre resultat. Ser man däremot på andelen elever med examen av årets avgångselever var resultatet bättre jämfört med förra året.

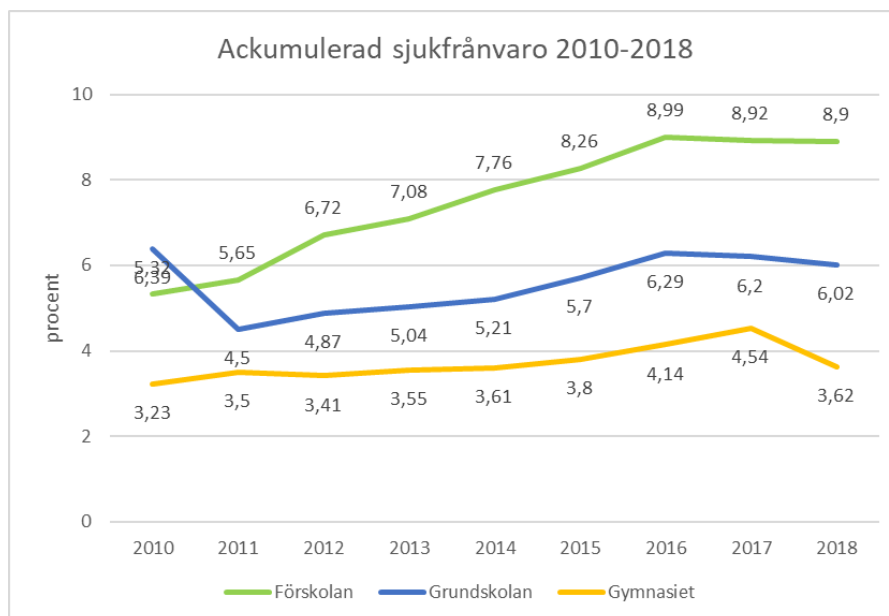
Fortfarande finns arbete att göra för att minska skillnaderna mellan de skolor som har högst respektive lägst resultat.

Utvecklingen inom de verksamheter nämnden ansvarar för

Inom den kommunala verksamheten pågår ett arbete för att öka likvärdighet mellan och inom förskolor/skolor samt för att alla barn/elever ska utmanas att nå sin fulla potential. För varje förskoleområde/skola finns en mall till enhetsanalys framtagen för att förskolechef/rektor och lärare ska kunna se sin enhets resultat och jämföra med andra. Varje förskolechef/rektor svarar i sin analys på gemensamma frågor om resultat, analys och uppföljning och vilka insatser som satts in samt effekterna av dessa. Rektorerna arbetar under läsåret med prognoser för hur många som klarar gymnasiebehörighet respektive når gymnasieexamen. Genom den utvecklade systematiken för uppföljning bevakar rektorerna nu i större utsträckning att åtgärder vidtas i de fall det finns risk för att elever inte ska nå målen. Respektive förskoleområdes/skolas resultat och arbete följs upp på förvaltnings- och nämndnivå.

Ett viktigt instrument för att utveckla verksamheten är att kunna arbeta proaktivt och kunna synliggöra progression. Arbetet med att kunna följa varje elevs utveckling över tid har därför fortsatt under 2018 i en utvecklad databas.

I förskolan och fritidshemmen är kompetensförsörjningen en utmaning. Fortsatt arbete behövs för att klara rekryteringsbehovet och för att vända utvecklingen med den höga sjukfrånvaron i förskolan. Nedan visas en bild över sjukfrånvarons utveckling inom de olika skolformerna, där det framgår att förskolans sjukfrånvaro utvecklas negativt.

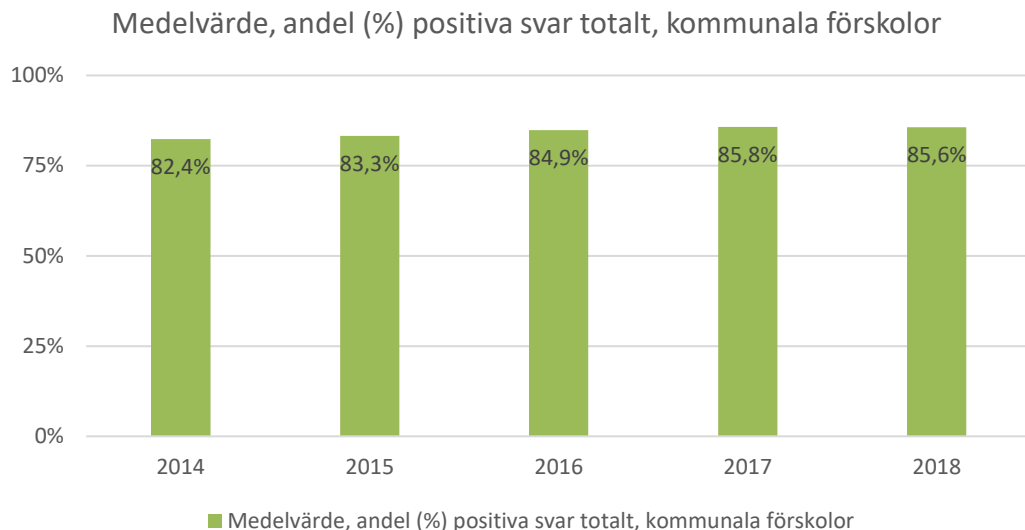
Den övergripande strategiska kompetensförsörjningsplanen som utbildningsnämnden har tagit fram, innehåller en rad åtgärder som ska genomföras för att klara både att behålla och rekrytera medarbetare. Planen kommer att revideras 2019.

Utvecklingen inom de olika skolformerna redovisas närmare nedan.

Förskola

Med en budgeterad nettokostnad på 1 470 miljoner kronor redovisar förskoleverksamheten ett överskott på 11 mnkr. Nämnden har fått högre intäkter för föräldraavgifter. Vidare har kostnaderna för elevrelaterade ersättningar blivit lägre än budgeterat vilket har balanserat upp högre ersättningar till kommunal förskola för att fler barn gått upp till heltid samt att en större andel av barnen är yngre barn. Antalet förskolebarn i Uppsala kommun har i snitt varit 11 731 vilket är 223 fler än 2017.

Vårdnadshavarnas uppfattning om förskolornas verksamhet har under flera år utvecklats positivt, både i kommunen som helhet och i den kommunalt drivna verksamheten. 2018 skedde dock en stagnation vad gäller andel positiva svar. Det senare synliggörs i diagrammet nedan som visar utvecklingen 2014-2018 i de kommunala förskolorna.

Fortsatta insatser har gjorts för att minska skillnaden i likvärdighet mellan förskolor. I den kommunala verksamheten har arbetet med att tydliggöra undervisningen i förskolan stärkts. Ett utvecklingsarbete har gjorts för att förbättra möjligheten att koppla samman olika kvalitetsmått, och i förskolans kvalitetsrapport synliggörs hur sambandet ser ut mellan föräldrars upplevelse av sina barns utveckling i språk och matematik och andra mått som exempelvis resultat i medarbetarenkät och självskattningsverktyg. Analysen visar att det exempelvis finns ett tydligt positivt samband mellan hur väl man upplever att man är insatt i arbetsplatsens mål och hur föräldrar uppfattar att personalen utveckla barnens matematiska förmåga.

Den kommunala verksamhetens generella styrkor är enligt föräldrarna personalens arbete med att ge barnen stöd, att ha positiva förväntningar på barnens förmåga och hur man stimulerar barnens lust att lära.

Den kommunala förskolan har sökt statsbidrag för mindre barngrupper för 2018. Beslut kom från Skolverket i juni och förskolan fick 8 miljoner kronor lägre statsbidrag än vad förskolan fick 2017. Att Uppsala 2018 beviljades ett betydligt lägre bidrag än ansökt förklaras av att fler kommuner sökt jämfört med 2017. Förskolor har haft viss utmaning i att anpassa verksamheten till den lägre nivån.

Liksom tidigare år har det varit svårt att rekrytera utbildade barnskötare och förskollärare. Andelen förskollärare som har legitimation är i den kommunala förskolan 37 procent, vilket är något lägre än föregående år. Sjukfrånvaron ligger kvar på en hög nivå. Detta sammantaget gör kompetensförsörjningen till en allvarlig fråga i förskoleverksamheten.

Utbildningsnämnden har ansvar för tillsyn av de fristående förskolorna i kommunen. Läsåret 2017/18 genomfördes regelbunden tillsyn av 26 fristående förskolor och av två pedagogisk omsorg. Fyra förstagångstillsyner har också genomförts, tre vid nystartade förskolor och ett besök vid ett nystartat familjedaghem. Det genomfördes också ett tillsynsbesök vid en förskola på förekommen anledning efter upprepade klagomål på verksamheten.

Grundskola och förskoleklass

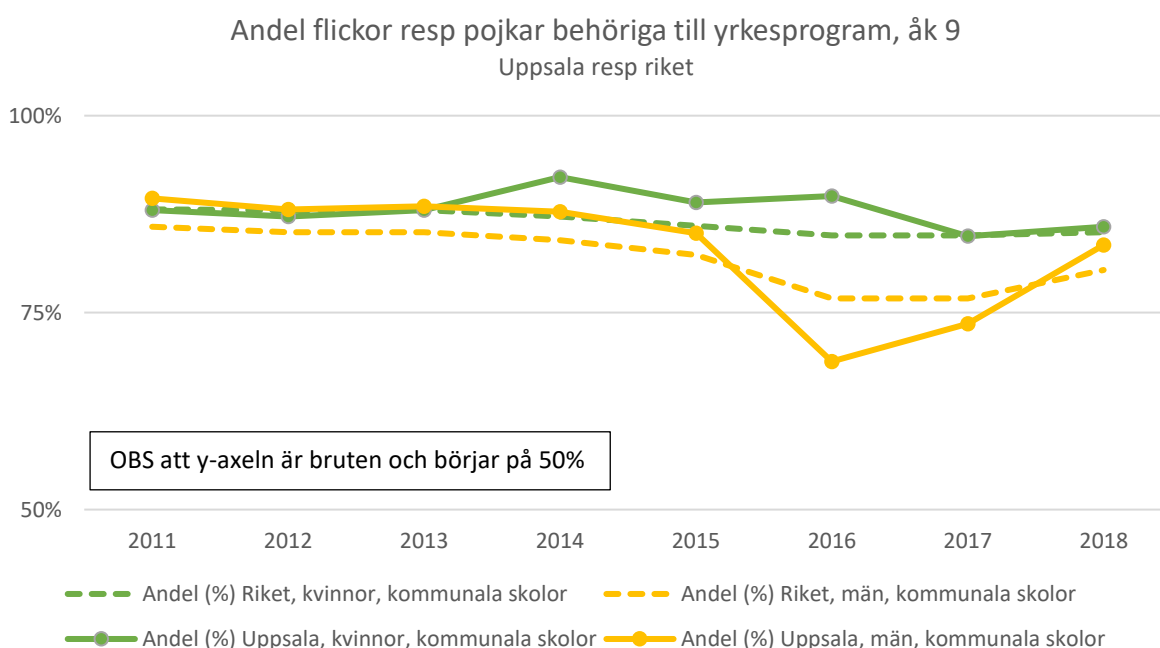
Med en budgeterad nettokostnad på 2 495 miljoner kronor redovisar verksamhet i förskoleklass, grundskola och fritidshem ett överskott med 43 miljoner kronor. Överskottet förklaras av lägre kostnader för skolskjuts samt lägre elevrelaterade ersättningar. Därutöver har grundskolan fått högre statsbidrag än budgeterat, både från Skolverket och från Migrationsverket. Antal elever i Uppsalas grundskolor var i snitt 24 770, vilket är 838 fler än under 2017.

Grundskolan har under en längre tid inte utökat lokalerna i samma omfattning som elevantalet ökat utan har istället förtätat i befintliga lokaler. Ytterligare förtätningar är nu inte möjliga vilket innebär att ett fortsatt ökat elevantal kräver ytterligare lokaler och därmed en ökad lokalkostnad. Inför höstterminen 2018 öppnade tre nya grundskolor med totalt 1 400 nya skolplatser. Nämnden har beslutat om ny lokalstrategisk plan den 22 november 2018. Det är av största vikt att tidplaner i planen följs och att kostnaderna hålls nere.

Skolvalet 2018 resulterade i fortsatt högt valdeltagande där 95,4 procent gjorde ett aktivt skolval. Bland blivande förskoleklass elever fick 92 procent fick sitt förstahandsval och 98,5 procent någon av sina tre valda skolor. Bland de som valde till årskurs 1–9 fick 73,3 procent sitt förstahandsval och 90,3 procent något av sina tre val.

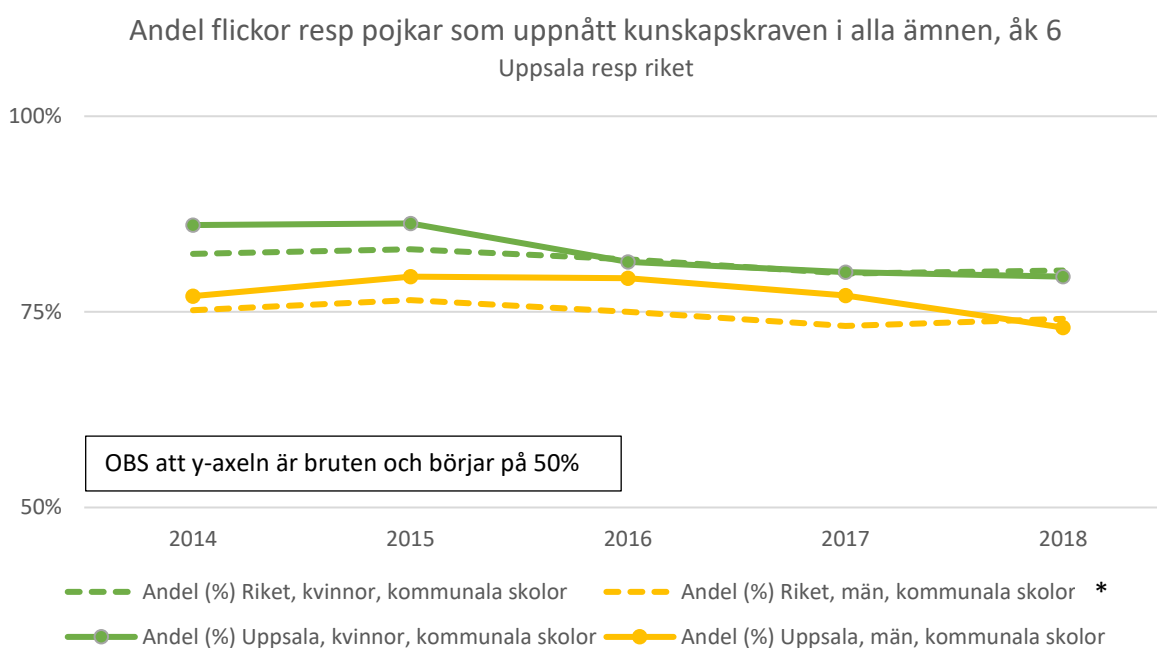
Andelen grundskoleelever som fick sitt förstahandsval har minskat från förra året vilket kan bero på vilka skolor som väljs och vilken möjlighet dessa skolorna haft att ta emot nya elever. I Uppsala kommun byggs det också flera nya bostadsområden, som till exempel Lindbacken och Rosendal, som bidrar till ökad inflyttning till kommunen och en ökning av söktrycket på de befintliga skolorna.

Utgångspunkten är att alla elever ska gå ut grundskolan med behörighet till nationellt program i gymnasieskolan. I diagrammet nedan visas andel behöriga flickor och pojkar i kommunalt drivna grundskolor. Nedgången för pojkar 2016 har nu hämtats upp och Uppsala ligger åter över rikssnittet. Flickornas resultat har de senaste två åren legat nära rikets resultat och skillnaderna mellan pojkars och flickors resultat var 2018 marginella.

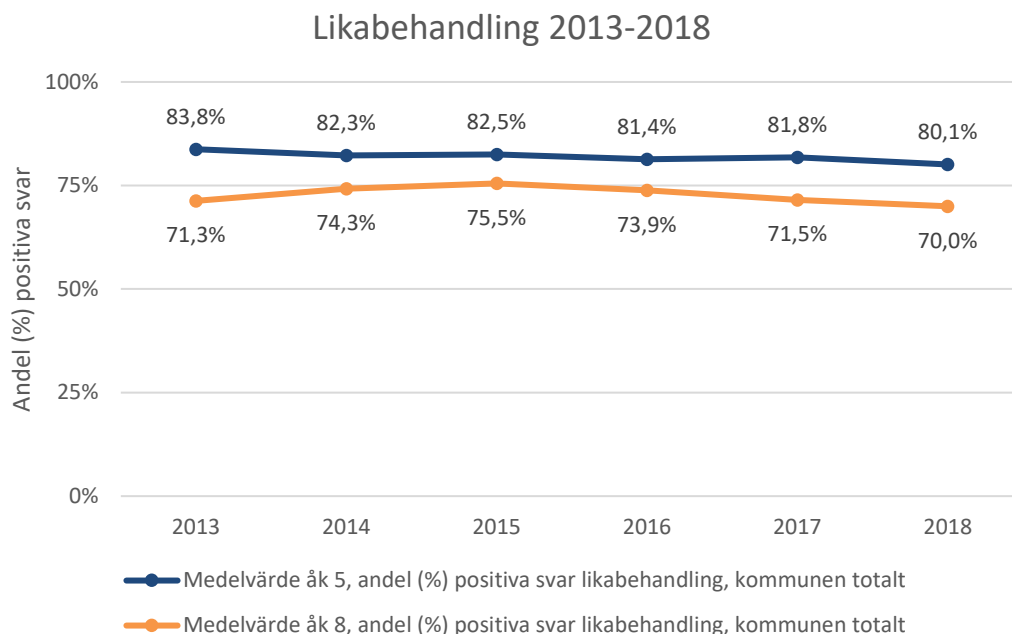
Att skolor tagit emot en stor andel nyanlända elever, främst pojkar i de sena skolåren, är en delförklaring till de temporärt låga resultaten. Den positiva utvecklingen under 2017 och 2018 bör bland annat tillskrivas en utveckling av undervisningen, såsom språkutvecklande arbetssätt. Den satsning som gjordes under vårterminen i den kommunala verksamheten, med ett tydligt fokus på att sätta in rätt stöd för de elever i årskurs 9 som var nära att kunna nå en gymnasiebehörighet blev framgångsrikt.

Utvecklingen i årskurs 6 är inte lika positiv, sett till andel elever som uppnår kunskapskraven i alla ämnen som de läser. I den kommunala verksamheten har en nedgång skett, både på riksnivå och i Uppsala, och både för flickor och pojkar. Det är således fortsatt viktigt att tidigt identifiera de elever som behöver stöd för att uppnå målen.

*Värdet för riket 2018 gäller lägeskommun, både för flickor och pojkar

Elevernas uppfattning om likabehandling och delaktighet följs årligen upp i enkäter i åk 5 och 8. För årskurs 5 visar andelen positiva svar om likabehandling en svagt vikande tendens under åren 2013-2018, från 84 till 80 procent. Andelen elever som svarar positivt om skolans arbete med delaktighet har under samma period legat konstant kring 85-86 procent. I årskurs 8 har andelen positiva svar om likabehandling växlat under åren men även där ser nu tendensen ut att vara något vikande. De positiva svaren om delaktighet har växlat mellan 70 och 72 procent under samma tidsperiod (2013-2018). Resultaten vad gäller likabehandling illustreras av diagrammet nedan.

Resultaten ovan avser samtliga skolor, såväl fristående som kommunala.

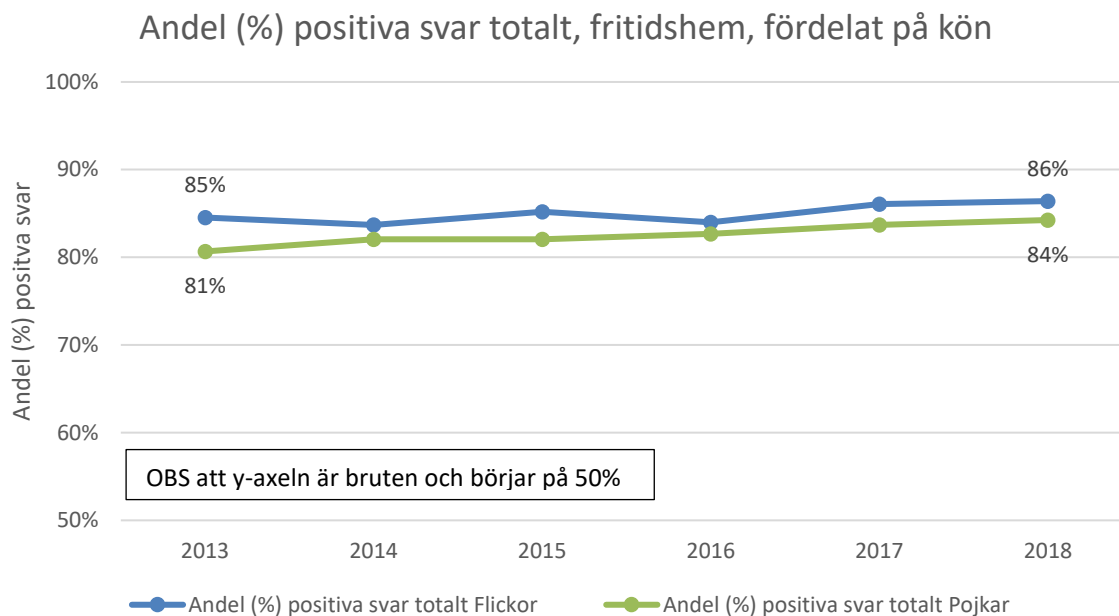
Arbetet med likabehandlingsfrågor synliggörs också i de rapporter om skolklagomål och anmälningar om kränkande behandling som varje månad lämnas till nämnden, och med fördjupade analyser varje halvår. Rapporterna rör enbart de kommunala skolorna. När det gäller grundskolan, där majoriteten av anmälningarna finns, har den tidigare ökningen av antalet anmälningar om kränkande behandling stagnerat under 2018. Antalet anmälningar till Skolinspektionen och Barn- och elevombudet som gäller skolor i Uppsala är för 2018 ungefär lika många som för 2017. I riket som helhet har antalet ökat med ca 2 procent 2018 jämfört med 2017.

Det är på ett sätt positivt att antalet anmälningar inte ökar men det är fortsatt viktigt att kunna fördjupa kunskapen om och nyansera bilden av anmälningar om kränkningar. Ett utvecklingsarbete har bedrivits under året för att bättre kunna följa anmälningsärenden. Med det nya ärendehanteringssystem som tas i bruk under 2019 ska det bli lättare att kunna ta ut relevant statistik. Ett exempel är att kunna se i hur stor andel av anmälningarna som kränkning konstateras.

Lärarbristen har ännu inte i någon större utsträckning påverkat andelen behöriga lärare, som är fortsatt mycket hög i Uppsala, även om det under året börjat märkas av ett försämrat rekryteringsläge främst för skolor på landet och särskilt för vissa lärargrupper.

Fritidshem

Antalet elever i fritidshem var 2018 i snitt 9 299 vilket är 28 fler än föregående år. Verksamheten i fritidshem följs årligen upp genom enkäter till elever i årskurs 2 och 3. Totalt har väldigt små förändringar skett vad gäller fritidshemmens enkätresultat. År 2018 var medelvärdet av andel positiva svar på samtliga frågor 85 procent mot 83 procent 2013. Det går dock att konstatera en svagt positiv utveckling av pojkarnas svar, något som diagrammet nedan visar

Den positiva utvecklingen gäller inte minst frågor om delaktighet. För kommunen som helhet har andelen positiva svar ökat från 81 procent till 86 procent mellan åren 2013-2018. Frågorna om delaktighet tar upp om man får vara med och bestämma vad man ska göra, om man är delaktig i arbetet mot diskriminering och likabehandling, om man samarbetar med varandra och om man blir lyssnad på av personalen.

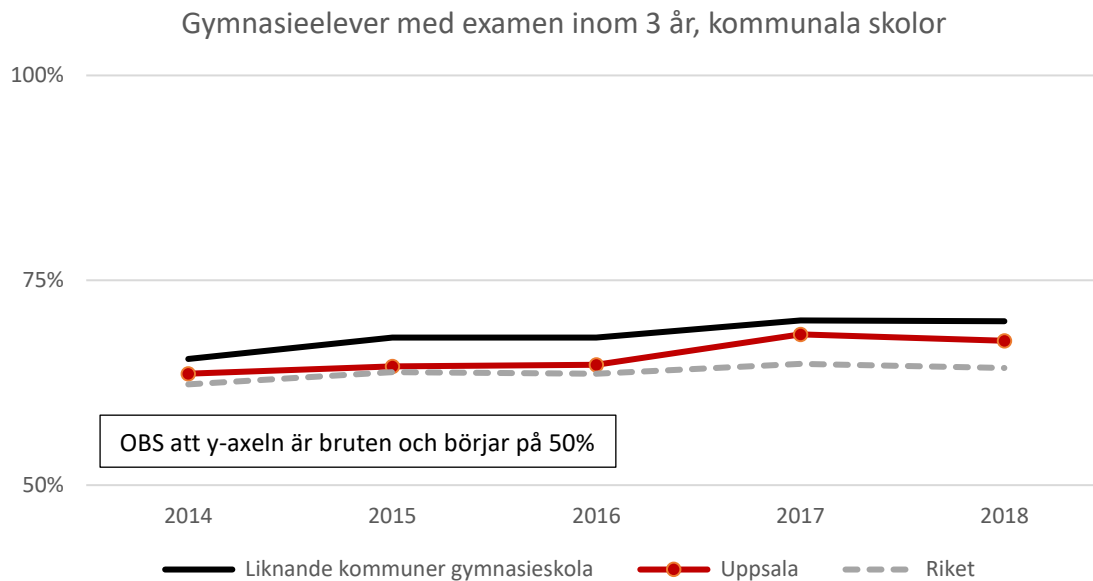
Arbetet med att synliggöra fritidshemmens mål i kvalitetsarbetet har fortsatt och inför 2019 kommer enkäten att göras om för att bättre motsvara läroplanens mål. 2018 års enkät avslutar därmed en obruten tidsserie från 2011.

En påtaglig utmaning som fritidshemmen står inför är möjligheten att anställa behörig personal. I den kommunala verksamheten ser man därför över möjligheterna att kompetensutveckla internt för att kunna lösa uppdraget.

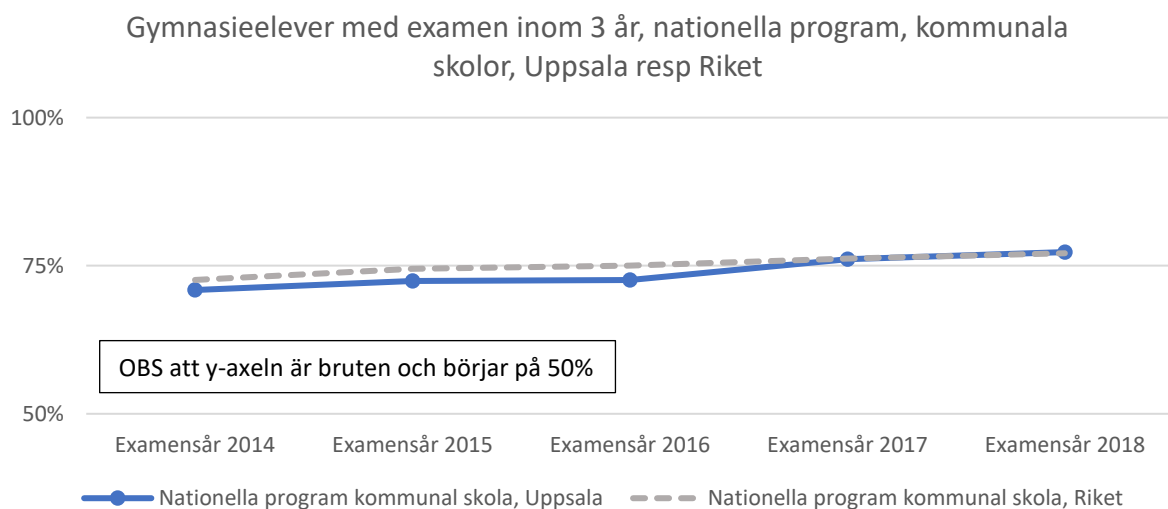
Gymnasieskola

Med en budgeterad nettokostnad på 794 miljoner kronor redovisar gymnasieskolan ett överskott på 35 miljoner kronor. Överskottet förklaras främst av högre statsbidrag än budgeterat samt att flera kostnadsposter blev lägre än budgeterat. Det totala elevantalet ökade under 2018. Antal elever var i snitt 7 384 vilket är 216 fler än 2017, därutöver var det 1 340 elever från andra kommuner som gick i kommunala huvudmannens skolor.

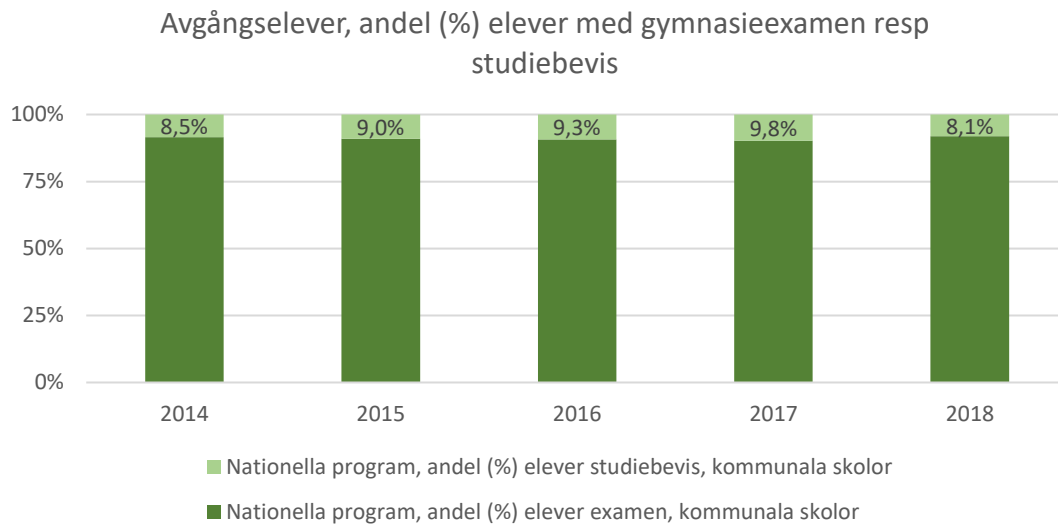
Utgångspunkten är att alla elever ska nå gymnasieexamen. Genomströmningen låg 2018 något lägre än 2017 men fortsatt betydligt över rikssnittet. Yrkesprogrammen visade ett lägre resultat jämfört, med förra året medan de högskoleförberedande programmen låg högre. Mönstret såg likadant ut både för kommunen totalt och för den kommunala huvudmannen. I diagrammet nedan visas utvecklingen i den kommunala verksamheten.

Det kan påtalas att i diagrammet finns samtliga elever med som påbörjat en gymnasieutbildning, även de som börjat ett introduktionsprogram. Ser man istället enbart till elever som påbörjat ett nationellt program visar genomströmningen en positiv utveckling även 2018.

Sett till samtliga avgångselever i både kommunala och fristående gymnasieskolor är det en något större andel än tidigare som avslutat sin utbildning med examen istället för studiebevis. I de kommunalt drivna gymnasieskolorna är den tendensen tydligare. Fördelningen mellan examen och studiebevis syns i diagrammet nedan. Generellt gäller att andelen elever med examen ökade bland eleverna inom de högskoleförberedande programmen men minskade inom yrkesprogrammen. Det är ett motsatt mönster jämfört med förra året.

Elevernas uppfattning om likabehandling och delaktighet följs årligen upp i enkät i åk 2. Andelen positiva svar om likabehandling ökade något från 73 till 74 procent. När det gäller delaktighet höjdes andelen positiva svar något för tredje året i rad till 70 procent (69 procent 2017). Skillnaderna mellan hur kvinnor och män svarar på frågorna är små.

Särskola

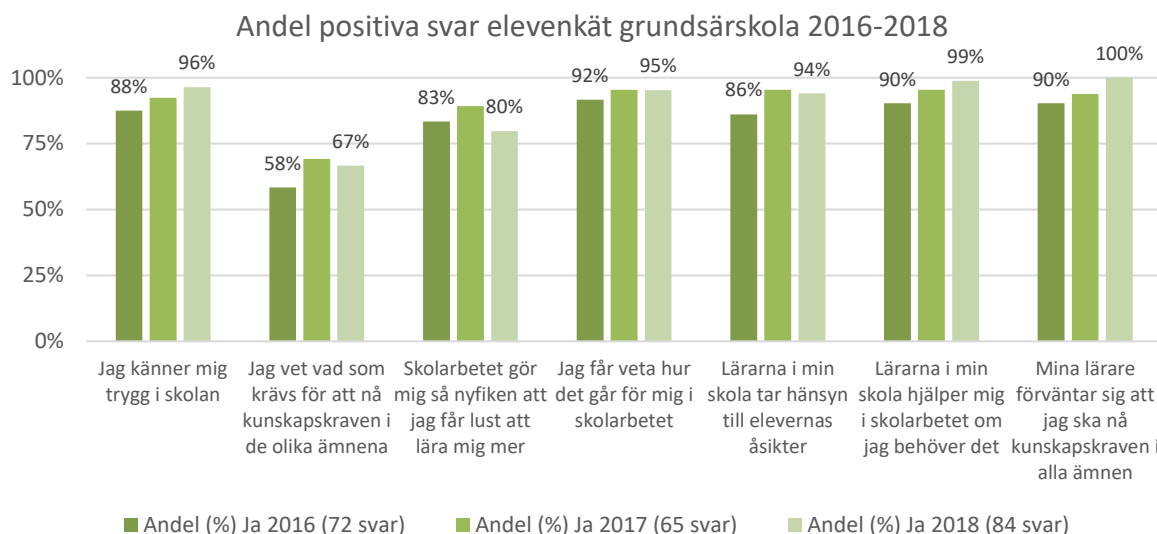
Grundsärskolan hade en budgeterad nettokostnad på 99 miljoner kronor och redovisar ett underskott på 5 miljoner kronor. Antal elever har varit fler än budgeterat. Ökning har skett i träningsklass, där ersättningen per elev är betydligt högre än för en elev som går i vanlig grundsärskola. Det totala elevantalet ökade under 2018. Antal elever var i snitt 217 vilket är 27 fler än 2017. Under 2017 bestod ökningen främst av att fler elever började årskurs 1 än de som slutade årskurs 9. Under 2018 däremot så består ökningen av elever i olika åldrar.

Gymnasiesärskolan hade en budgeterad nettokostnad på 55 miljoner kronor och redovisar ett överskott på 5 miljoner kronor. Överskottet förklaras av att intäkterna från andra kommuner blivit något högre än budgeterat samt att skolskjutskostnaderna varit något lägre än budget. Därutöver har personalkostnaderna inte ökat till följd av fler elever utan eleverna har kunnat gå in i befintliga grupper.

Gymnasiesärskolan hade ett något lägre antal elever under 2018 jämfört med 2017. Årssnittet för 2018 var 92 elever från Uppsala kommun. Därutöver gick ytterligare 29 elever från andra kommuner i den kommunala gymnasiesärskolan.

Verksamheten i grund- och gymnasiesärskola följs från och med 2016 upp genom enkäter till samtliga elever. Det är för närvarande framför allt kommunala skolor som deltar i undersökningen men alla bjuds in att delta. De frågor som använts är desamma som används av kommunen i övriga enkätunderlag. För skolornas eget bruk görs en enkät där elever och lärare samtalar om flera områden och frågor för att fånga in elevernas uppfattning om skolan. Skolan sammanställer detta underlag till svar på de sju frågor som används för en övergripande bild. Det samlade resultatet visar att eleverna är nöjda med sin skolgång och för grundsärskolan har andelen positiva svar ökat vad gäller upplevd trygghet och lärarnas förväntningar under tre år medan frågan om huruvida skolarbetet gör eleven nyfiken visade ett lägre resultat i år än de två föregående åren. Gymnasiesärskolans elever svarade mindre

positivt på samtliga frågor utom gällande att veta vad som krävs för att nå målen. Resultaten har varierat under de tre år undersökningen genomförts och antalet svar är så pass litet att det är svårt att dra långtgående slutsatser av resultaten.

Framtida utmaningar

Likvärdigheten

Uppdraget är att ge varje elev möjlighet att lämna gymnasiet med studentmössan, oavsett bakgrund. Likvärdigheten är fortfarande nämndens största utmaning. Uppdraget handlar inte bara om att alla ska få det stöd de behöver för att nå grundläggande nivå. Verksamheter ska också utformas så att alla utmanas i sitt lärande för att nå sin fulla potential oavsett vilken skola man går i.

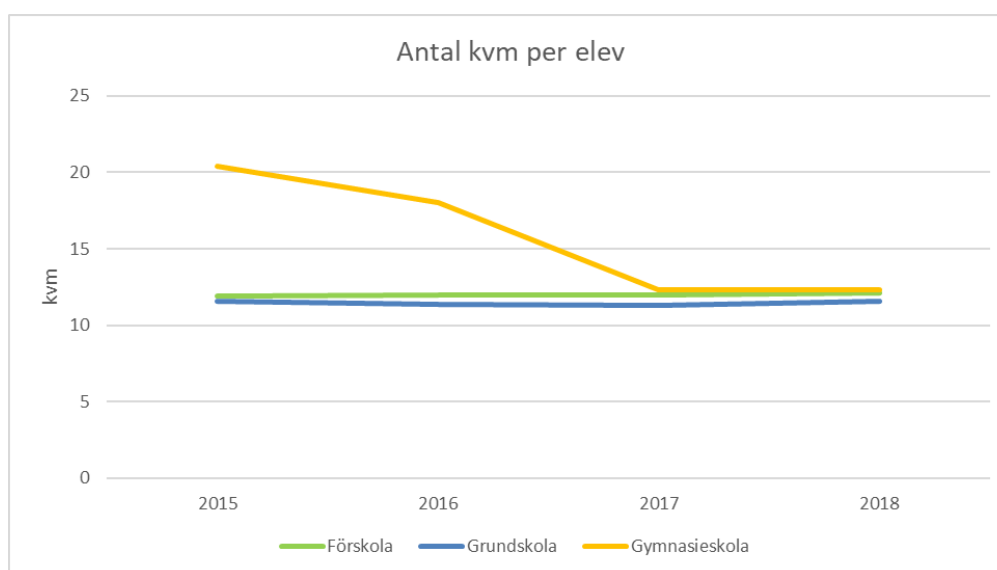
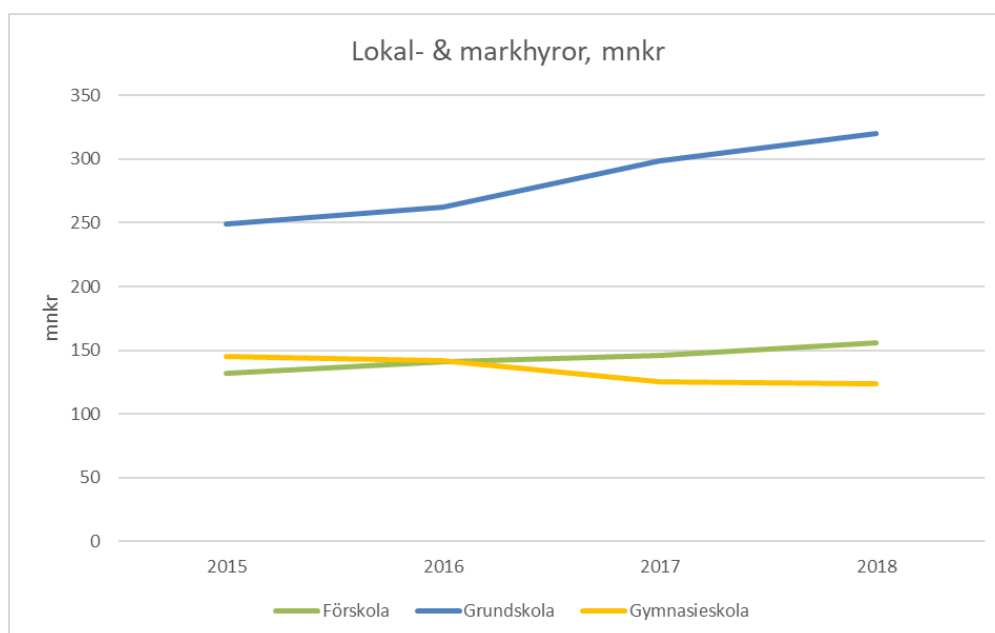
Utbildningen för nyanlända elever

Uppsala kommun har under lång tid haft mångkulturella miljöer i förskolor och skolor. Vid den stora flyktingtillströmningen 2015-2016 tog Uppsala kommun emot asylsökande elever varav många nu har fått uppehållstillstånd och är kvar i kommunens skolor. Också fortsättningsvis kommer kontinuerligt nyanlända barn och ungdomar till kommunen. Under 2018 har 1093 nya barn och elever kommit till utbildningsförvaltningens mottagning för nyanlända, vilket innebär i snitt 22 barn och elever per vecka. Det är viktigt att arbeta för att få en fungerande integration för dessa elever. Det är en utmaning att bryta segregeringade mönster och skapa en varierad elevsammansättning på alla skolor. Det mest utmanande uppdraget avser utbildningen för de elever som kommit till Sverige i tonåren och som då har mycket kortare tid för att nå målen.

Lokaler

Enligt den beslutade lokalstrategiska planen behövs 3 100 nya platser i grundskolan och 1000 nya platser i förskolan fram till läsåret 2022/2023. Inom gymnasieskolan sker utökning i befintliga lokaler samt att en ny gymnasieskola etableras. Ett ökat elevantal har hittills i stor utsträckning lösts genom förtätning i befintliga lokaler, men det kommer framöver inte att vara möjligt. Till skillnad från förskola och gymnasieskola togs elevökningen i grundskolan 2018 till största del emot i den kommunalt drivna verksamheten.

Nämndens lokalkostnader har under de senaste åren ökat till följd av nyöppningar inom förskola och grundskola. Gymnasieskolan har sedan 2015 minskat sina lokalytor vilket resulterat i något lägre lokalkostnader. Ingen av skolformerna har ökat antalet kvadratmeter per elev utan kostnadsökningen beror på dyrare lokaler.

Byggandet och lokalnyttjandet behöver matchas rätt med barn- och elevtalsutvecklingen för att undvika lokalbrist eller tomställda lokaler. Alla parter som deltar i plan- och byggprocesser behöver arbeta gemensamt för att hålla lokalkostnad per barn och elev nere.

Kompetensförsörjningen

Förskolan har en utmaning både vad gäller vikariebehov vid hög sjukfrånvaro och när det gäller möjligheten att rekrytera förskollärare och barnskötare. Det är också svårt att kunna rekrytera fritidspedagoger till fritidshemmen. Under 2019 kommer arbetet att fortsätta med att genomföra de åtgärder som anges i planen för strategisk kompetensförsörjning och planen kommer att revideras.

Utbildningsnämnden –bokslut 2018

Allmänt om bokslutet

Utbildningsnämnden har ett samlat ansvar för all pedagogisk verksamhet från förskola till och med gymnasieskola, 0-19 år. Nedan redovisas verksamheten utifrån de uppdrag som nämnden har.

Hemkommun innebär nämndens grundläggande myndighetsansvar och ekonomiska ansvar för att alla barn och ungdomar boende i kommunen har tillgång till förskola och skola.

Huvudman innebär nämndens hela kvalitetsansvar och ekonomiska ansvar för kommunala förskolor och skolor.

UTBILDNINGSNÄMNDEN	Nettokostnad		Avvikelse från KF-budget		
	KF-budget	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Prognos
Belopp i miljoner kronor	2018	2018	2018	2017	201808
Nämnden totalt	4 913	4 825	89	105	22
Politisk verksamhet (1)	3	3	0	1	0
Förskola (411)	1 389	1 403	-14	-10	-26
Öppen förskola (412)	16	16	0	0	-1
Pedagogisk omsorg 1-5 år (413)	67	43	25	20	20
Fritidshem m.m. (421, 422, 425)	233	231	2	3	14
Förskoleklass (431)	167	162	5	6	11
Grundskola (432)	2 091	2 056	35	38	-8
Grundsärskola (433)	96	101	-5	-2	-7
Gymnasieskola (434)	796	760	35	46	15
Gymnasiesärskola (435)	55	50	5	1	3
Övriga verksamheter		0	0	1	0
	KF-budget	Bokslut			
	2018	2018			
Nettoinvesteringar	94	46			

Tabellen ovan resultatet per verksamhetsområde för utbildningsnämnden, både hemkommunen och den egna huvudmannen.

Den förvaltningsinterna omsättningen uppgår i årsbokslutet till 3 926 mnkr.

Analys av ekonomiskt utfall

UTBILDNINGSNÄMNDEN, TOTALT				
	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018	Utfall 2017
Kommunbidrag	4 913,4	4 913,4	4 913,4	4 633,2
Övriga andra intäkter	842,0	777,5	829,5	868,0
Summa intäkter	5 755,4	5 690,9	5 742,9	5 501,2
Personalkostnader	-2 753,8	-2 759,9	-2 777,0	-2 656,7
Varav semesterskuldförändring	-2,0	-6,5	-9,2	-4,4
Lokalkostnader	-603,5	-612,3	-605,3	-571,1
Köp av verksamhet, fristående	-1 333,5	-1 357,0	-1 366,6	-1 244,2
Övriga kostnader	-958,1	-945,0	-954,2	-907,3
Summa kostnader	-5 648,9	-5 674,2	-5 703,1	-5 379,3
Resultat före avskrivn o fin poster	106,5	16,7	39,8	121,9
Avskrivningar	-16,3	-15,5	-16,4	-16,2
Finansiella poster	-1,3	-1,2	-1,3	-1,1
Resultat	88,9	0,0	22,1	104,6

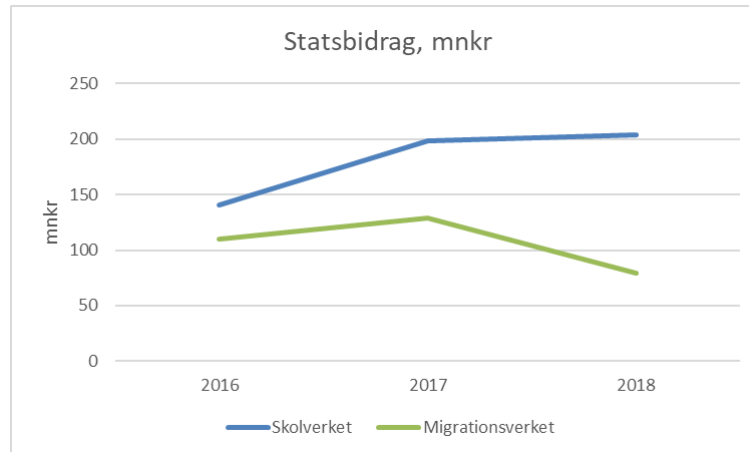
Nämndens resultat för 2018 visar ett överskott på 88,9 mnkr, vilket motsvarar 1,5 procent av omsättningen. Resultatet är 66,8 mnkr högre än prognos per augusti.

Kostnader för skolskjuts är 8 mnkr lägre jämfört med budget. Budgeten för elevresor med Upplands lokaltrafik grundade sig på fakturan för vårterminen 2017 då Uppsala kommun fick en kraftig ökning av antal fakturerade busskort utifrån nytt avtal. Efter förhandling med UL finns en ny överenskommelse som innebär färre debiterade kort.

Personalkostnaderna är lägre än både budget och prognos. I prognosen antogs en för hög kostnad för personal med 10 mnkr. I årets löneöversyn fick de oorganiserade inom lärarkollektivet sin nya lön före de fackligt anslutna, men i prognosen antogs det att de skulle få nya lönen senare samtidigt som de fackanslutna, senare under hösten.

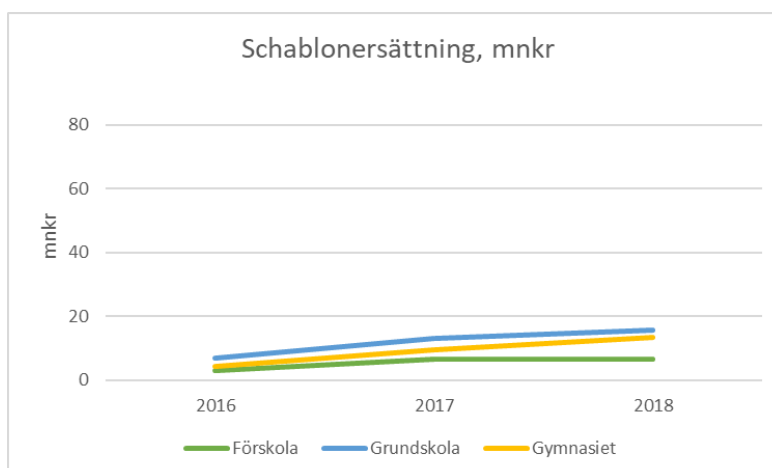
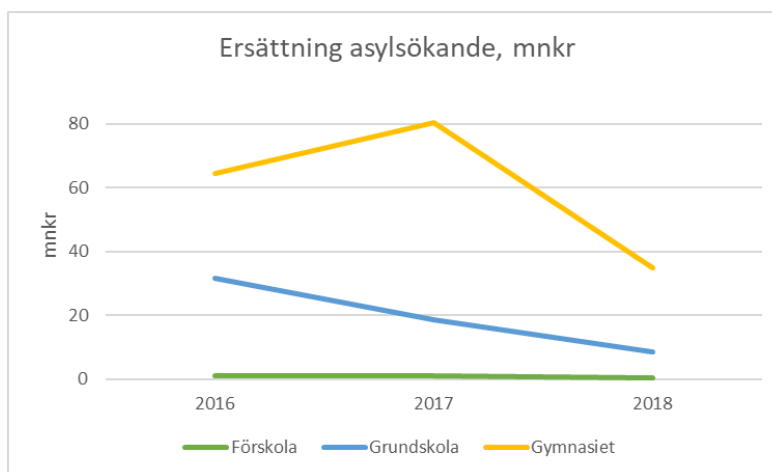
Övriga andra intäkter är högre än både budget och prognos, varav cirka 30 mnkr avser högre statsbidrag från Skolverket. Därutöver har Migrationsverket utbetalat schablonersättning 8 mnkr mer för fler nyanlända och nämnden har fått 7 mnkr högre intäkter från föräldraavgifter för förskola och fritidshem. Nämnden har också fått ersättning för extratjänster med 2 mnkr.

Statsbidragen som utbildningsnämnden kommer främst från Skolverket samt Migrationsverket. Statsbidragen från Skolverket har ökat de senaste åren och under 2018 fick nämnden 204 mnkr, 8 mnkr till hemkommun och 196 mnkr till huvudman. Ersättningarna från Migrationsverket har däremot minskat till 80 mnkr 2018, och dessa går helt till hemkommunen.

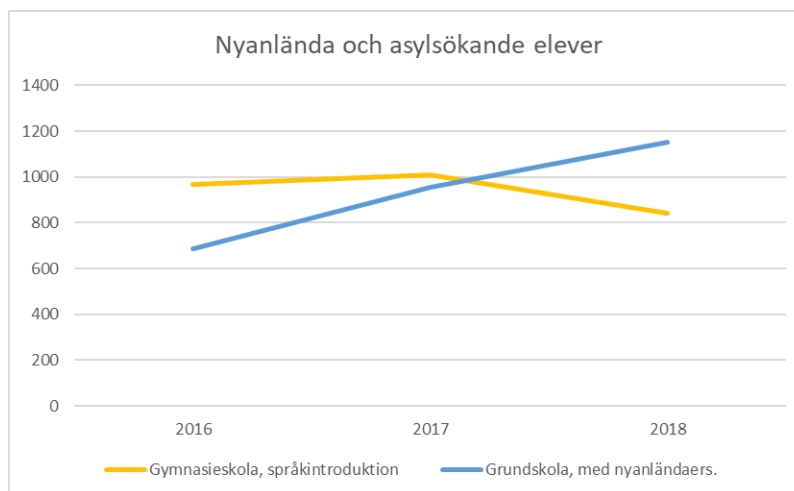

Av den schablonersättning som Migrationsverket ger kommunen för de barn och elever som fått uppehållstillstånd de senaste två åren tillfaller 40 procent utbildningsnämnden. Därutöver återsöker nämnden ersättning för asylsökande elever. Ersättningen för asylsökande elever har minskat under 2018, vilket beror på att antalet asylsökande elever minskat.

Schablonersättningen ökar i sin tur, men den är betydligt lägre än beloppet som återsöks för asylsökande, vilket de två diagrammen nedan visar.

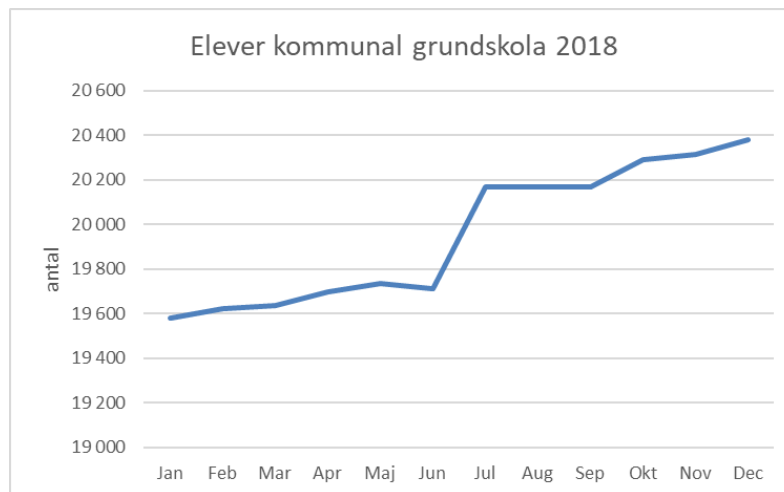
Antalet elever på gymnasieskolans språkin introduktion har minskat under 2018, vilket beror på att några lämnat kommunen men också att ett antal elever övergått till andra gymnasieprogram. Antalet elever i grundskolan som får nyanländaersättning ökar. Det är en ersättning från hemkommun till skolorna under de första fyra åren eleven går i svensk skola, beloppet är högst år ett och minskar därefter med 25 procent per år.

Antal barn och elever

Antal barn/elever	Hemkommun			Huvudman		
	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Differens	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Differens
Verksamhet						
Förskola	11 731	11 508	223	7 535	7 449	86
Grundskola F-9	24 770	23 932	838	20 182	19 494	688
Grundsärskola	217	190	27	180	160	20
Gymnasieskola	7 384	7 168	216	6 584	6 610	-26
Gymnasiesärskola	91	94	-3	103	101	2
Total antal barn/elever	44 193	42 892	1 301	34 584	33 814	770
Fritidshem	9 299	9 271	28	8 261	8 186	75

Jämfört med 2017 har antal barn och elever ökat vilket förklarar ökningen av både intäkter och kostnader. Inom förskola och gymnasieskola tar de fristående huvudmännen stor del av utökningen av antalet platser, medan det inom grundskolan är den kommunala huvudmannen som tar den allra största delen av elevtalsökningen. Diagrammet nedan visar att ökningen inom den kommunala grundskolan under 2018 skett löpande under året, och inte bara i samband med nytt läsår.

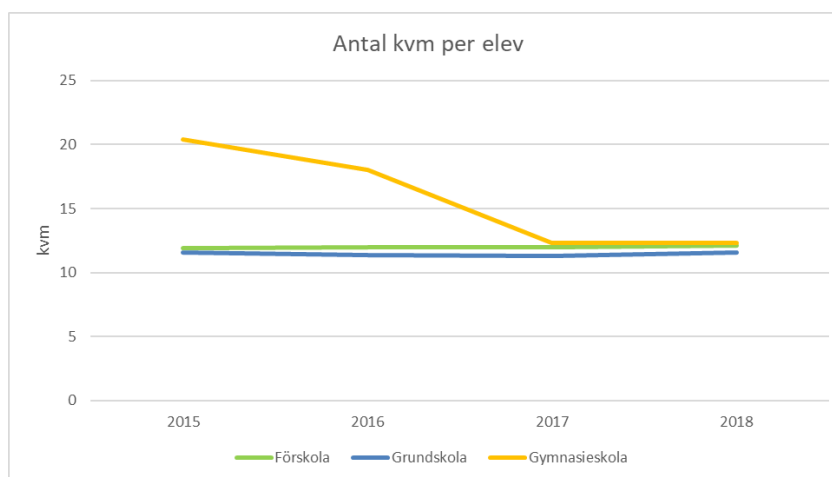
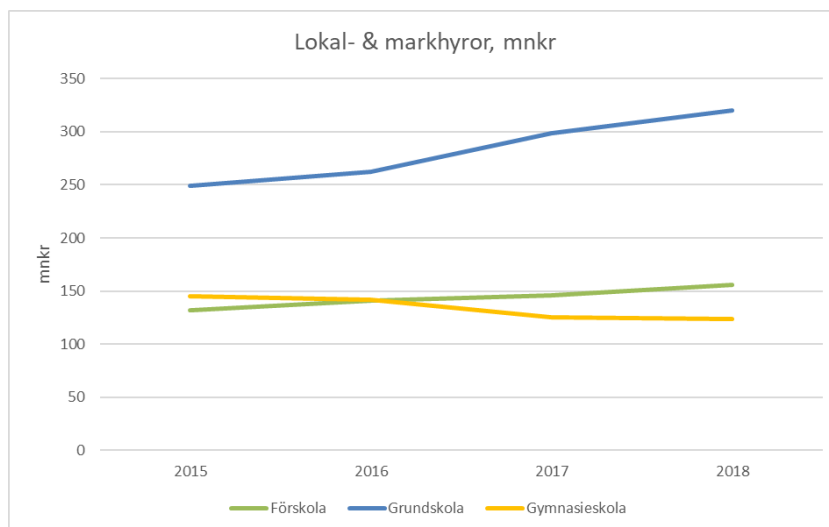

Under 2018 har 1 093 nya barn och elever kommit till utbildningsförvaltningens mottagning för nyanlända, vilket innebär i snitt 22 barn och elever per vecka.

Utbildningsnämnden beslutade den 27 september 2017 om en ny ersättningsmodell för kostnader för barn och elever med behov av extraordinära stödinsatser. Modellen innebär att den kommunala huvudmannens skolor söker ersättning på samma villkor som fristående skolor söker tilläggsbelopp. Införande har skett från höstterminen 2018 och utfallet detta halvår visar att ersättning beviljats i lägre utsträckning än vad som budgeterats och prognostiserats.

Tre nya fastigheter med skola och förskola öppnade i augusti 2018; Tiundaskolan, Lindbackens skola och Jumkils skola. De tre fastigheterna ger cirka 1 400 nya skolplatser och 300 nya förskoleplatser. Preliminärt genererar dessa en ökad hyra med cirka 21 mnkr för andra halvåret 2018. Därutöver har tre nya förskolor öppnat under hösten 2018.

Nämndens lokalkostnader har under de senaste åren ökat till följd av nyöppningar inom förskola och grundskola. Gymnasieskolan har sedan 2015 minskat sina lokalytor vilket resulterat i något lägre lokalkostnader. Ingen av skolformerna har ökat antalet kvadratmeter per elev utan kostnadsökningen beror på dyrare lokaler.

Under respektive verksamhet nedan finns en närmare analys.

Politisk verksamhet

Inom politisk verksamhet ingår kostnad för nämnden såsom arvoden, utbildningar och övriga kostnader som tillhör nämndverksamhet.

POLITISK VERKSAMHET, HEMKOMMUN				
Belopp i mnkr	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018	Utfall 2017
Kommunbidrag	3,0	3,0	3,0	3,0
Summa intäkter	3,0	3,0	3,0	3,0
Nämndverksamhet, arvoden	-1,8	-2,2	-2,1	-1,9
Nämndadministration	-0,9	-0,6	-0,8	-0,2
Övriga kostnader	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1
Summa kostnader	-2,8	-3,0	-3,0	-2,2
Resultat	0,2	0,0	0,0	0,8

Politisk verksamhet redovisar ett positivt resultat för året på 0,2 mnkr. Resultat beror på lägre kostnader för sammanträdesarvoden.

Förskoleverksamhet

Förskolan redovisar för 2018 ett överskott på 10,9 mnkr sammantaget för hemkommun och huvudman. Jämfört med budget är resultatet 8,4 mnkr högre, och jämfört med prognos per augusti 4,6 mnkr högre.

FÖRSKOLA	HEMKOMMUN				HUVUDMAN			
Belopp i mnkr	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018	Utfall 2017
Kommunbidrag	1 472,0	1 472,0	1 472,0	1 404,5				
Intäkter från andra kommuner	4,3	4,4	4,8	4,8				
Statsbidrag	7,9	8,0	7,9	8,5	43,5	39,3	43,1	46,0
Momsbidrag, ej skattepliktig verks	34,5	34,3	34,6	32,4				
Föräldraavgifter	132,8	128,5	131,0	129,5				
Ersättning från hemkommun					1 045,2	1 043,4	1 045,8	1 014,6
Övriga intäkter	0,3	0,2	0,2	0,2	1,7	1,3	1,7	2,5
Summa intäkter	1 651,8	1 647,4	1 650,5	1 579,9	1 090,4	1 084,0	1 090,6	1 063,1
Personalkostnader					-727,4	-723,2	-724,9	-716,9
Varav semesterskuldförändring					-2,0	0,0	-0,8	-0,2
Hyror					-156,4	-156,6	-157,2	-146,4
Ersättning egna huvudmannen	-1 042,2	-1 041,3	-1 043,8	-1 011,8	-2,1	-2,1	-2,1	-2,1
Ersättning fristående huvudmän	-581,3	-582,8	-586,9	-544,5				
Övriga kostnader	-25,9	-23,3	-26,3	-22,8	-194,5	-197,8	-204,6	-186,7
Summa kostnader	-1 649,4	-1 647,4	-1 657,0	-1 579,1	-1 080,4	-1 079,7	-1 088,8	-1 052,1
Resultat före avskrivning o fin pos	2,4	0,0	-6,5	0,8	10,0	4,3	1,8	11,0
Avskrivningar					-1,4	-1,6	-1,5	-1,6
Finansiella poster					-0,1	-0,2	-0,1	-0,1
Resultat	2,4	0,0	-6,5	0,8	8,5	2,5	0,2	9,3

Hemkommun

Förskoleverksamheten redovisar ett överskott för året på 2,4 mnkr. Jämfört med prognos per augusti är resultatet 8,9 mnkr högre.

- Jämfört med kommunfullmäktiges budget fanns i nämndens budget ytterligare kostnader för 62 barn. Antal förskolebarn är marginellt fler än budgeterat.
- Andelen yngre barn är fler än budgeterat och det är en något större andel heltidsbarn än vad som antogs i budget. Båda förändringarna genererar högre kostnad.
- För året blev intäkter från föräldraavgifter och intäkter från inkomstkontroll 4 mnkr högre.
- För året blev kostnader för ersättning för nyanlända, omsorg på obekvämt arbetstid och ersättning för barn med behov av extraordinära stödinsatser något lägre.
- Avvikelsen mot prognos beror till största del på färre barn under hösten än vad som antogs. Intäkterna blev också något högre än beräknat.

Antal barn, hemkommun

BARN, HEMKOMMUN				
Antal	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018	Utfall 2017
Egen huvudman	7 483	7 510	7 496	7 407
Fristående förskolor, Uppsala	4 211	4 190	4 230	4 072
Annan kommun	37	25	36	29
Totalt antal barn	11 731	11 725	11 762	11 508

Jämfört med 2017 har antal barn inom förskoleverksamheten ökat med 223. Den största ökningen har skett inom de fristående förskolorna. Under året har tre nya fristående förskolor startat med sammanlagt 42 platser. Sju nya fristående familjedaghem har startat med sammanlagt 36 platser.

Antal nyinskrivna från mottagningen för nyanlända har uppgått till 256 barn under året, ett snitt på 21 barn per månad.

Egen kommunal huvudman

Den kommunala förskolan redovisar för 2018 ett överskott på 8,5 mnkr, vilket är högre än både budget och prognos.

- Intäkterna är i nivå med prognos per augusti men högre än budget, vilket beror på något fler yngre barn samt fler barn som går heltid på förskolan. Därutöver har förskolan också högre statsbidrag än budgeterat.
- Den kommunala förskolan har sökt statsbidrag för mindre barngrupper på totalt 64,5 mnkr. Beslut kom från Skolverket i juni att förskolan fick 28,7 mnkr, vilket är 7,8 mnkr lägre än vad förskolan fick 2017. Att Uppsala 2018 beviljades ett betydligt lägre bidrag än ansökt förklaras av att fler kommuner sökt för 2018 jämfört med 2017. Förskolor har haft viss utmaning i att anpassa verksamheten till den lägre nivån.
- Personalkostnaderna är något högre än budget, vilket följer av orsakerna till de ökade intäkterna. Personalkostnaderna är även något högre än prognos, vilket främst beror på

kompensation till medarbetare med ersättningar från försäkringskassan i och med sent lärarlöneavtal.

- Personalkostnaderna för modersmålsstöd är lägre än vad som antogs i budget.

Antal barn, kommunal huvudman

BARN, HUVUDMAN				
Antal	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018	Utfall 2017
Antal barn i förskola	7 535	7 547	7 546	7 449

Antalet barn är per augusti något färre än budget och prognos.

Fem nya förskolor startade under hösten 2018 med totalt cirka 500 nya platser. Fyra förskolor samt några moduler har lämnats under året. De här lokalförändringarna är en bidragande orsak till att det funnits viss osäkerhet i prognoserna av antal barn. Förändringar i förskolestrukturen skapar nya sökmönster som är svåra att förutse.

Grundskola, förskoleklass och fritidshem

Grundskola redovisar för 2018 ett överskott på 42,5 mnkr sammantaget för hemkommun och huvudman. Jämfört med budget är överskottet 40,2 mnkr högre, och jämfört med prognos per augusti 25,2 mnkr högre.

GRUNDSKOLA	HEMKOMMUN				HUVUDMAN			
Belopp i mnkr	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018	Utfall 2017
Kommunbidrag	2 492,1	2 492,1	2 492,1	2 367,7				
Intäkter från andra kommuner	19,2	17,0	19,3	17,2	0,9	0,7	1,2	1,7
Statsbidrag	31,4	20,8	28,6	32,3	143,7	136,0	142,5	135,4
Momsbidrag, ej skattepliktig verks	27,4	27,4	27,3	26,1	0,2	0,0	0,1	0,3
Föräldraravgifter	66,5	63,5	65,4	63,7				
Intäkter från hemkommun	0,2				2 060,4	2 067,9	2 058,6	1 986,8
Övriga intäkter	0,1	0,0	0,2	0,1	38,1	27,3	32,0	36,8
Summa intäkter	2 636,9	2 620,8	2 632,9	2 507,1	2 243,3	2 231,9	2 234,4	2 161,0
Personalkostnader	-0,9		-0,8		-1 444,0	-1 454,5	-1 463,7	-1 388,0
Varav semesterskuldförändring					0,8	-2,9	-4,4	-3,4
Hyror					-314,0	-321,0	-313,6	-292,7
Köp av verks, kommunal huvudman	-1 996,9	-1 998,9	-1 995,7	-1 901,7	-73,8	-77,0	-72,5	-99,8
Köp av verks, fristående	-466,1	-481,7	-484,1	-441,8	0,0	-0,8	0,0	-0,9
Skolskjutskostnader	-105,2	-113,4	-105,5	-103,5	-3,7	-3,2	-2,9	-3,2
Övriga kostnader	-37,7	-26,8	-31,8	-24,9	-386,3	-370,0	-370,8	-355,6
Summa kostnader	-2 606,8	-2 620,8	-2 617,9	-2 471,9	-2 221,8	-2 226,5	-2 223,5	-2 140,2
Resultat före avskrivn o fin poste	30,1	0,0	15,0	35,2	21,5	5,4	10,9	20,8
Avskrivningar					-8,4	-7,1	-8,0	-7,5
Finansiella poster					-0,7	-0,5	-0,6	-0,6
Resultat	30,1	0,0	15,0	35,2	12,4	-2,2	2,3	12,7

Hemkommun

Grundskoleverksamheten redovisar ett överskott för året på 30,1 mnkr. Jämfört med prognos per augusti är resultatet 15,1 mnkr högre.

- Nämnden fick en resursförstärkning med 6,1 mnkr för att hantera en ökning av antal nyanlända elever inom grundskolan, vilket motsvarade 60 elever. Utöver denna ökning budgeterade nämnden för ytterligare 60 asylsökande elever, vilka är delfinansierade med ersättning från Migrationsverket.
- Antal elever avviker marginellt mot budget, utfallet är 13 färre elever.
- Nämnden har i slutet av 2018 fått en utbetalning från Migrationsverket på 4,4 mnkr för extra ordinära kostnader för asylsökande elever gällande åren 2015 till 2017. Dessa fanns inte i budget.
- Intäkter från föräldraavgifter för barn som har en fritidshemsplats blev högre än beräknat.
- Kostnad för skolskjuts är betydligt lägre än budget vilket till del beror på färre busskort. Budgeten för elevresor med Upplands lokaltrafik grundade sig på fakturan för vårterminen 2017 då Uppsala kommun fick en kraftig ökning av antal fakturerade busskort utifrån nytt avtal. Efter förhandling med UL finns en ny överenskommelse som innebär färre debiterade kort. Kostnaden är 6 mnkr lägre för busskort, även taxikostnaden är lägre än budget.
- Andra kostnader såsom ersättning för nyanlända och ersättning till elever med behov av extraordinära stödinsatser är lägre än budget.
- Jämfört med prognos per augusti blev resultatet 15,1 mnkr högre och beror dels på färre elever än vad som antogs. Dessutom överskattades kostnaden för taxiresor och ersättning för nyanlända. I prognosen fanns också en reserv på 3 mnkr som inte behövdes tas i anspråk under hösten. Intäkterna är 4 mnkr högre än i prognos och beror på högre intäkter från Migrationsverket.

Antal elever, hemkommun

ELEVER, HEMKOMMUN				
Antal	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018	Utfall 2017
Egen huvudman	19 953	19 961	19 999	19 267
Fristående skolor, Uppsala	4 725	4 725	4 731	4 577
Volymreserv		10	0	
Annan kommun	92	87	87	88
Totalt antal elever	24 770	24 783	24 817	23 932

Jämfört med 2017 har antal elever ökat med 838. Ökningen av antal elever har framför allt skett hos den egna huvudmannen. Procentuellt är ökningen hos de fristående huvudmännen 3,2 procent och hos den egna huvudmannen 3,6 procent jämfört med föregående år.

Antal nyinskrivna elever från mottagningen för nyanlända har uppgått till 554 elever under året, ett snitt på 46 elever per månad.

Egen kommunal huvudman

Den kommunala grundskolan redovisar för 2018 ett överskott på 12,4 mnkr, vilket är större än både budget och prognos.

- Intäkterna är något högre än budgeterat. Grundskolan har fått utökat statsbidrag för ökad jämlikhet för 2018, som inte var budgeterat. Utöver detta har grundskolan kvar delar av bidraget för 2017/2018 och som använts under våren. De högre statsbidragen medför även att personalkostnaderna och övriga kostnader ökar.
- Grundskolan har bokat upp intäkter för försäkringsersättning efter branden på Gottsundaskolan och Hågaladalsskolan med 6,3 mnkr, vilket är hälften av de totala kostnaderna.
- I prognosen antogs en för hög kostnad på 5,4 mnkr för personal då oorganiserade inom lärarkollektivet i årets löneöversyn fick sin lön före de fackligt anslutna, medan prognosen antog att de skulle få lönen under hösten samtidigt som de fackligt anslutna. Därutöver är semesterlöneskulden lägre än budgeterat och prognostiserat.
- Hyrorna har varit lägre än budgeterat vilket bland annat beror på lägre fakturerad hyra än vad som budgeterats. Budgeten baserades på den preliminära hyresindikationen för de nya skolorna.
- Övriga kostnader är högre än budget och prognos, vilket främst beror på kostnader kopplade till branden på Gottsundaskolan. Därutöver är kostnader för städ, måltider samt förbrukningsmaterial något högre.

Antal elever, kommunal huvudman

ELEVER, HUVUDMAN				
Antal	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018	Utfall 2017
Antal elever i grundskola, år F-9	20 182	20 177	20 200	19 570
Antal elever i fritidshem	8 261	8 233	8 270	8 261

Antalet elever i kommunal grundskola är nivå med budget och prognos. Antalet elever i fritidshem är fler än budgeterat, men i nivå med prognos per augusti.

Grundsärskola

Grundsärskolan redovisar för 2018 ett underskott på 4,7 mnkr sammantaget för hemkommun och huvudman. Jämfört med budget är resultatet 1,1 mnkr lägre, och jämfört med prognos per augusti 1,9 mnkr högre.

GRUNDSÄRSKOLA	HEMKOMMUN				HUVUDMAN			
Belopp i mnkr	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018	Utfall 2017
Kommunbidrag	95,9	95,9	95,9	87,6				
Intäkter från andra kommuner	6,3	5,9	6,3	6,3	0,0	0,1	0,0	0,2
Statsbidrag					3,5	2,3	3,7	1,4
Momsbidrag, ej skattepliktig verks	1,0	1,0	1,0	0,9				
Ersättning från hemkommun				0,1	69,2	67,4	70,4	61,1
Övriga intäkter	0,1				0,3	0,0	0,3	0,4
Summa intäkter	103,3	102,8	103,2	94,9	73,0	69,8	74,4	63,1
Personalkostnader					-61,2	-61,8	-63,1	-51,6
Varav semesterskuld förändring					-0,2	-0,9	-0,7	-2,6
Hyror					-7,8	-7,5	-7,5	-6,1
Ersättning egna huvudmannen	-71,3	-69,3	-72,5	-62,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Ersättning fristående huvudmän	-16,8	-17,7	-17,3	-15,9				
Skolskjutskostnader	-15,7	-14,3	-16,0	-16,0	-0,3	-0,2	-0,2	-0,2
Övriga kostnader	-1,6	-1,5	-1,5	-1,4	-6,0	-3,8	-5,9	-3,9
Summa kostnader	-105,4	-102,8	-107,3	-96,1	-75,3	-73,3	-76,7	-61,8
Resultat före avskrivn o fin poste	-2,1	0,0	-4,1	-1,2	-2,3	-3,5	-2,3	1,3
Avskrivningar					-0,3	-0,1	-0,2	-0,1
Finansiella poster					0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat	-2,1	0,0	-4,1	-1,2	-2,6	-3,6	-2,5	1,2

Hemkommun

Grundsärskolan redovisar ett underskott för året på 2,1 mnkr. Jämfört med prognos per augusti är resultatet 1,9 mnkr högre.

- Antal elever har varit fler än budgeterat. Ökning har skett i träningsklass, där ersättningen per elev är betydligt högre än för en elev som går i vanlig grundsärskola.
- Den egna huvudmannen har stått för ökning av antal elever inom grundsärskolan.
- Ersättning för elever med behov av extraordinära stödinsatser är lägre än budgeterat. I prognos per augusti gjordes en försiktig bedömning av ersättning till dessa elever och kostnaden blev 1,9 mnkr lägre.
- Kostnad för skolskjuts är högre än budgeterat, dels beroende på fler elever och dels därför att fler elever har beslut om att resa med taxi.

Antal elever, hemkommun

ELEVER, HEMKOMMUN				
Antal	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018	Utfall 2017
Egen huvudman	175	165	175	149
Fristående skolor, Uppsala	41	41	41	40
Annan kommun	1	1	1	1
Totalt antal elever	217	207	217	190

Egen kommunal huvudman

Den kommunala grundsärskolan redovisar för 2018 ett underskott med 2,6 mnkr vilket är i nivå med budget och prognos.

Verksamheten kommer ses över vad gäller bland annat både personalkostnader och lokalkostnader/placering, för att nå en ekonomi i balans.

Antal elever, kommunal huvudman

ELEVER, HUVUDMAN				
Antal	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018	Utfall 2017
Antal elever i grundsärskola	180	176	180	161

Antalet elever har ökat med fyra jämfört med budget och en ökning med 19 elever jämfört med 2017.

Gymnasieskola

Gymnasieskolan redovisar för 2018 ett överskott på 35,5 mnkr sammantaget för hemkommun och huvudman. Jämfört med budget är resultatet 33,5 mnkr högre, och jämfört med prognos per augusti 20,9 mnkr högre.

GYMNASIESKOLA	HEMKOMMUN				HUVUDMAN			
Belopp i mnkr	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018	Utfall 2017
Kommunbidrag	795,8	795,8	795,8	716,6				
Intäkter från andra kommuner	143,6	149,9	146,8	146,2	0,1	0,6	0,3	0,5
Statsbidrag	55,3	48,9	60,5	94,9	31,5	22,2	27,1	30,7
Momsbidrag, ej skattepliktig verks	13,3	10,1	12,5	13,2	0,0	0,0	0,1	0,1
Ersättning från hemkommun	0,1				691,6	690,9	690,0	682,5
Övriga intäkter	2,8	0,0	1,0	2,1	17,7	13,9	16,8	19,2
Summa intäkter	1 010,9	1 004,7	1 016,6	973,0	740,9	727,6	734,3	733,0
Personalkostnader					-440,0	-449,3	-441,2	-425,2
Varav semesterskuld förändring					-1,0	-2,3	2,9	-0,1
Hyrer	-0,3				-118,0	-120,5	-120,0	-119,2
Ersättning egna huvudmännen	-684,7	-687,1	-687,7	-678,4	-3,2	-3,8	-3,4	-3,1
Ersättning fristående huvudmän	-260,0	-262,1	-269,2	-230,1	-0,1	-0,7	-0,1	0,0
Skolskjutskostnader	-23,0	-21,0	-21,9	-21,8	-1,9	-2,5	-2,4	-1,9
Övriga kostnader	-38,7	-34,5	-35,2	-32,9	-140,0	-141,9	-148,2	-140,4
Summa kostnader	-1 006,7	-1 004,7	-1 014,0	-963,2	-703,2	-718,7	-715,3	-689,8
Resultat före avskrivn o fin poste	4,2	0,0	2,6	9,8	37,7	8,9	19,0	43,2
Avskrivningar					-6,0	-6,5	-6,5	-6,8
Finansiella poster					-0,4	-0,4	-0,5	-0,4
Resultat	4,2	0,0	2,6	9,8	31,3	2,0	12,0	36,0

Hemkommun

Gymnasieskolan redovisar ett överskott för 2018 på 4,2 mnkr, vilket är större än budget och prognos.

- Ersättning till fristående huvudmän är lägre än prognos eftersom antalet elever hos fristående huvudmän blev lägre under hösten. Ersättning till egen huvudman minskar då det är färre elever på språkintröduktion än budgeterat samtidigt som antalet elever på nationella programmen ökat, och dessa har en lägre ersättning per elev.
- Interkommunala ersättningen, ersättningar för elever från andra kommuner som går i Uppsalas kommunala skolor, är 6,3 mnkr lägre än budget och 3,2 mnkr lägre än prognos. Det beror på att antal interkommunala elever överskattats något.
- Schablonersättningen från Migrationsverket för nyanlända elever med uppehållstillstånd blev 4,5 mnkr högre än budgeterat. För asylsökande elever återsöker nämnden kostnader från Migrationsverket. Det återsökta beloppet blev 5,7 mnkr lägre än prognostiserat men högre än budgeterat för 2018.
- Antal nyinskrivna elever från mottagningen för nyanlända har uppgått till 283 under året, ett snitt på 24 elever per månad.

Antal elever, hemkommun

ELEVER, HEMKOMMUN				
Antal	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018	Utfall 2017
Egen huvudman	5 244	5 198	5 230	5 260
Fristående skolor, Uppsala	1 850	1 849	1 858	1 655
Annan kommun	290	283	301	253
Totalt antal elever	7 384	7 330	7 389	7 168

Totalt har antalet elever ökat med 54 jämfört med budget. Antalet elever har ökat inom den egna huvudmannen jämfört med budget och prognos, men är något lägre än 2017. Fristående skolor har ökat antalet elever jämfört med 2017 men inte riktigt nått upp till antalet som prognostiserats i augusti.

Det har under året funnits en osäkerhet i prognosen rörande antalet nyanlända elever, både gällande elever som tillkommer och antalet som lämnar Uppsala.

Egen kommunal huvudman

Den kommunala gymnasieskolan redovisar ett överskott för 2018 på med 31,3 mnkr, vilket är större än både budget och prognos.

- Intäkterna är högre än budget. Statsbidragen som avser lärlingsplatser samt utveckling av introduktionsprogrammen är högre än budget. Även övriga intäkter är något högre än budget, vilket avser diverse mindre poster tex en försäljning av lantbrukstraktor.
- Övriga kostnader har varit lägre än prognos per augusti, liksom personalkostnaderna. Orsaken är en återhållsamhet inom verksamheten.
- Lokalkostnaderna är något lägre än budget och prognos, vilket beror på att ytan på det tillfälliga kontraktet på Boland för sprintgymnasiet och byggprogrammet blev lägre än vad som antagits i budget.

Antal elever, kommunal huvudman

ELEVER, HUVUDMAN				
Antal	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018	Utfall 2017
Antal elever i gymnasieskola	6 584	6 571	6 561	6 606

Antalet elever är för 2018 fler än budget och prognos. Antalet elever på språkin introduktionsprogrammet har under hösten varit 160 färre än budgeterat. Samtidigt har antalet elever på övriga gymnasieprogram ökat.

Antalet elever inom språkin introduktion har varit svårt att prognostisera och är den främsta förklaringen till att osäkerhet kring antalet elever funnits under året.

Gymnasiesärskola

Gymnasiesärskolan redovisar för 2018 ett överskott på 4,7 mnkr sammantaget för hemkommun och huvudman. Jämfört med budget är resultatet 5,1 mnkr högre, och jämfört med prognos per augusti 1,9 mnkr högre.

GYMNASIESÄRSKOLA	HEMKOMMUN				HUVUDMAN			
Belopp i mnkr	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018	Utfall 2017
Kommunbidrag	54,5	54,5	54,5	53,7				
Intäkter från andra kommuner	11,6	10,1	11,0	10,9	0,1	0,5	0,7	0,3
Statsbidrag					0,7	0,6	0,6	0,9
Momsbidrag, ej skattepliktig verks	0,6	0,5	0,5	0,6				
Ersättning från hemkommun					46,4	44,4	46,2	44,8
Övriga intäkter				0,1	0,5	0,1	0,2	0,3
Summa intäkter	66,7	65,1	66,0	65,3	47,7	45,6	47,7	46,3
Personalkostnader					-32,4	-32,6	-32,6	-30,6
Varav semesterskultförändring					-0,1	0,0	0,0	0,1
Hyrer					-5,2	-5,4	-5,1	-5,2
Ersättning egna huvudmannen	-45,9	-44,6	-45,8	-45,0	-0,8	-0,7	-0,7	-0,5
Ersättning fristående huvudmän	-9,3	-11,1	-9,0	-10,9				
Skolskjutskostnader	-7,1	-8,2	-8,4	-7,9				
Övriga kostnader	-1,2	-1,2	-1,4	-1,1	-7,6	-7,1	-7,7	-9,3
Summa kostnader	-63,5	-65,1	-64,6	-64,9	-46,0	-45,8	-46,1	-45,6
Resultat före avskrivn o fin poste	3,2	0,0	1,4	0,4	1,7	-0,2	1,6	0,7
Avskrivningar					-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Finansiella poster					0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat	3,2	0,0	1,4	0,4	1,5	-0,4	1,4	0,5

Hemkommun

Gymnasiesärskolan redovisar ett överskott för perioden med 3,2 mnkr, vilket är större än både budget och prognos.

- Intäkterna från andra kommuner är något högre än budgeterat och ersättningarna till fristående huvudmän är något lägre.
- Skolskjutskostnader har under 2018 varit något lägre än både budgeterat och prognostiserat.

Antal elever, hemkommun

ELEVER, HEMKOMMUN				
Antal	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018	Utfall 2017
Egen huvudman	75	71	74	74
Fristående skolor, Uppsala	16	18	16	20
Annan kommun	1	1	1	0
Totalt antal elever	92	90	91	94

Fristående huvudmän har fyra elever färre jämfört med 2017. Den egna huvudmannen har en elev mer än 2017 men fyra fler elever fler än budgeterat.

Egen kommunal huvudman

Den kommunala gymnasiesärskolan redovisar per 2018 ett överskott på 1,5 mnkr, vilket är 1,9 mnkr större än budgeterat och i nivå med prognos per augusti.

- Intäkterna ökar jämfört med budget på grund av fler antal elever till hösten 2018 än vad som antogs i budget.
- Personalkostnaderna för lärare har inte ökat i samma grad som intäkterna då eleverna går in i befintliga grupper.

Antal elever, kommunal huvudman

ELEVER, HUVUDMAN				
Antal	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018	Utfall 2017
Antal elever i gymnasiesärskola	103	98	103	93

Den kommunala gymnasiesärskolan har tio fler elever jämfört med 2017, vilket är fler än budgeterat.

Investeringar, utbildningsnämnden

INVESTERINGAR			
Belopp i mnkr	Utfall 2018	Budget 2018	Prognos aug 2018
Förskola	3,9	0,0	0,0
Grundskola	31,8	0,0	0,0
Gymnasieskola	10,4	0,0	0,0
Individstöd	0,0	0,0	0,0
Förvaltning	0,0	91,0	60,0
Totalt	46,1	91,0	60,0
Tilldelad investeringsram Mål och budget	91,0	91,0	91,0

Investeringarna för 2018 blev lägre än budget och prognos per augusti. Det lägre behovet av investeringar beror på försenade projekt och leveranser samt att investeringarna i nybyggda skolor blivit lägre än budgeterat.

Nämnden har pågående investeringar på 3,1 mnkr på grund av försenade leveranser.

Bilaga

Bokslut 2018, per verksamhet:

UTBILDNINGSNÄMNDEN	HEMKOMMUN	HUVUDMAN	TOTALT UBN
Belopp i mnkr	Bokslut 2018	Bokslut 2018	Bokslut 2018
Politisk verksamhet	0,2		0,2
Förskola	2,4	8,5	10,9
Grundskola	30,1	12,4	42,5
Grundsärskola	-2,1	-2,6	-4,7
Gymnasiet 2)	4,1	31,3	35,4
Gymnasiesärskola	3,2	1,5	4,7
Övriga verksamheter 1)		-0,1	-0,1
SUMMA	37,9	51,0	88,9

1) Stiftelsen Jälla och korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år

Bokslut 2017, per verksamhet:

UTBILDNINGSNÄMNDEN	HEMKOMMUN	HUVUDMAN	TOTALT UBN
Belopp i mnkr	Bokslut 2017	Bokslut 2017	Bokslut 2017
Politisk verksamhet	0,8		0,8
Förskola	0,8	9,3	10,1
Grundskola	35,2	12,7	47,9
Grundsärskola	-1,2	-0,9	-2,1
Gymnasiet 2)	9,8	36,0	45,8
Gymnasiesärskola	0,4	0,5	0,9
Övriga verksamheter 1)		1,2	1,2
SUMMA	45,8	58,8	104,6

1) Stiftelsen Jälla och korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år

Prognos per mars och augusti 2018, per verksamhet:

UTBILDNINGSNÄMNDEN	HEMKOMMUN		HUVUDMAN		TOTALT UBN	
Belopp i mnkr	Prognos mars	Prognos aug	Prognos mars	Prognos aug	Prognos mars	Prognos aug
Politisk verksamhet	0,0	0,0			0,0	0,0
Förskola	-11,0	-6,5	3,2	0,2	-7,8	-6,3
Grundskola	1,6	15,0	-2,2	2,3	-0,6	17,3
Grundsärskola	-3,9	-4,1	1,2	-2,5	-2,7	-6,6
Gymnasiet	5,0	2,6	8,6	12	13,6	14,6
Gymnasiesärskola	0,8	1,4	1,1	1,5	1,9	2,9
Övriga verksamheter 1)			0,1	0,2	0,1	0,2
SUMMA	-7,5	8,4	12,0	13,7	4,5	22,1

1) Stiftelsen Jälla och korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år

Uppföljning av uppdrag i verksamhetsplan 2018

Utbildningsnämnden

I denna rapport redovisas en uppföljning av uppdrag och åtgärder i utbildningsnämndens verksamhetsplan 2018. Rapporten är en del av årsbokslutet 2018 för utbildningsnämnden.

Innehåll

Arbetsområden.....	2
Arbeta för en jämställd och hållbar ekonomi	2
Arbeta för att Uppsalas alla elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande.....	4
Tidiga insatser för att främja barns och ungas hälsa och utveckling	9
Tillvarata digitaliseringens möjligheter både i kärnverksamheten och i administrativa processer.....	13
Arbeta för tillgång till trygga, ändamålsenliga och hållbara ute- och innemiljöer för förskola och skola	15
Ta ansvar för arbetsmiljö och kompetensförsörjning i verksamheten	18
Främja inträde på arbetsmarknaden	21
Arbeta för invånares och organisationers delaktighet.....	23
Uppdrag vid sidan av verksamhetsplanen.....	25

Arbetsområden

Arbeta för en jämställd och hållbar ekonomi

Inom detta område bidrar utbildningsnämnden till kommunfullmäktiges inriktningsmål 1.

Sammanfattande kommentar

Nämndens resultat för 2018 visar ett överskott på 88,9 mnkr, vilket motsvarar 1,5 procent av omsättningen. Det ekonomiska resultatet har påverkats av att nämnden har fått högre statsbidrag än budgeterat. De största statsbidragen avser bidrag från Migrationsverket för kommunmottagna och asylsökande elever samt statsbidrag från Skolverket för bland annat lågstadiesatsning, lärarlönelyft, och minskade barngrupper i förskolan. Nämnden har vidare fått högre intäkter för föräldraavgifter för förskola och fritidshem, lägre kostnader för skolskjuts samt lägre personalkostnader jämfört med budget.

Liksom tidigare år arbetar utbildningsförvaltningen målinriktat med att söka möjliga statsbidrag.

Det ekonomiska utfallet redovisas närmare i nämndens ekonomiska analys

Nämnden bidrar till inriktningsmålen i Mål och budget enligt plan.

Nämndens åtgärder

Nämndens åtgärd i VP	Uppföljning
Fortsatt arbete för att renodla verksamheten så att så mycket som möjligt av tillgängliga resurser går direkt till kommunala och fristående förskolor och skolor.	Arbetet pågår kontinuerligt. Under 2018 har exempelvis skett omförhandling av avtalet med Upplands Lokaltrafik som har lett till sänkta kostnader för elevresor.
Förvaltningen gör 2018 en fördjupad jämförelse med andra kommuner avseende övriga kostnader i samtliga skolformer.	Vid nämndens sammanträde i oktober redovisades den rapport som genomförts av PwC ppå uppdrag av utbildningsförvaltningen. Mot bakgrund av rapporten beslutade nämnden - att förvaltningen ges i uppdrag att fortsätta jämförelserna av övriga kostnader med övriga kommuner i nätverket R9 samt sätta kostnaderna i relation till måluppfyllelse, - att ge förvaltningen i uppdrag att inom ramen för uppdraget i verksamhetsplanen fortsätta söka möjligheter att utveckla automatisering av lämpliga delar av administrationen, samt

	- att ge förvaltningen i uppdrag att i samarbete med regionen se över roller och ansvarsfördelning.
Budgeten för 2018 och 2019 förstärks med 15,4 mnkr för att kompensera för ökade hyreskostnader i grundskolan.	Förstärkningen ingår i grundbelopp per grundskoleelev.
Budgeten för 218 förstärks med 39,7 mnkr för att möta ett ökat antal barn och elever i förskola, grundskola och gymnasieskola.	Förstärkningen finansierar ersättning till verksamheten för budgeterat antal barn och elever.

Uppdrag i mål och budget	Inr. nål	Nämndens åtgärd i VP	Uppföljning
Aktivt och strategiskt söka extern finansiering	1	Förvaltningen har i uppdrag att bevaka och söka aktuella statsbidrag. De statsbidrag som söks ska avse satsningar som kommer både pojkar och flickor till del. Två gånger per år redovisar förvaltningen till nämndens arbetsutskott arbetet kring statsbidragsansökningar.	Statsbidrag söks, rekvideras och redovisas enligt statsbidragskalendern. Alla statsbidrag som kan sökas söks. Som exempel kan nämnas statsbidrag för karriärtjänster, mindre barngrupper i förskola och elevhälsa.
Genomföra analyser för jämställdhetsbudgetering inom minst ett nytt utvecklingsområde årligen, samt att utifrån analys ta fram åtgärder i syfte att minska ojämställdhet.	1	Förvaltningen ges i uppdrag att göra en jämställdhetsanalys av modellen för resursfördelning för elever med extraordinärt stödbehov.	Statistikinsamling och analysarbetet har genomförts. Analysen bygger på ansökningar under perioden mars-september 2018. En slutrapport planeras till nämnden i februari 2019.
Ta fram en långsiktig investeringsplan	1	Utbildningsnämnden tillhandahåller underlag till den kommunövergripande investeringsplaneringen. Planen för strategisk försörjning av pedagogiska lokaler revideras årligen. Utbildningsförvaltningen gör en investeringsbudget kopplat till planen.	Investeringsplan för 2019–2023 har i samarbete med stadsbyggnadsförvaltningen tagits fram inför Mål och budget 2019–2021. Investeringsplanen baseras på planen för strategisk försörjning av pedagogiska lokaler.

Arbeta för att Uppsalas alla elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande

Inom detta område bidrar utbildningsnämnden till kommunfullmäktiges inriktningsmål 3, 4, 5, 6 och 8.

Sammanfattande kommentar

Under 2018 har nämnden genomfört resultatdialoger med samtliga rektorer i de kommunala högstadieskolorna och i gymnasieskolorna. Rektorerna redovisar kunskapsresultat och vilka åtgärder som vidtas för att fler ska uppnå behörighet till gymnasieskolan respektive gymnasieexamen. Dessa resultatdialoger är ett led i att rikta in kvalitetsarbetet på att arbeta med processer, progression, proaktivitet och produktivitet. Nedan redovisas ett urval av enkätresultat och kunskapsresultat från de olika skolformerna. Utvecklingen jämfört med föregående år är klart positiv

Förskola

Förskolans enkätresultat för kommunala och fristående verksamheter landade i år på i stort sett samma nivå som förra året. Det går att konstatera att vårdnadshavarnas betyg på förskolornas verksamhet är gott, med särskilt höga resultat vad gäller bland annat hur förskolan stimulerar barnens lust att lära, om personalen uppmuntrar barnen att samarbeta med varandra och personalens förväntningar på barnens förmåga att lära sig nya saker.

Fritidshem

För fritidshemmen finns enkätresultat att tillgå sedan 2013 och resultaten har under samtliga år varit mycket stabila, med en svagt positiv trend. Den totala andelen positiva svar ligger nu på 85 procent. I allt högre utsträckning anser eleverna att de får vara med i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. En orsak till de förbättrade resultaten tros vara att ett medvetet arbete för att tydliggöra begreppens innebörd.

Grundskola

För grundskolan i kommunal regi har resultaten förbättrats avsevärt, både vad gäller andel elever med behörighet till gymnasiestudier (84,6 procent 2018 jämfört med 78,5 procent 2017) och meritvärde (229 poäng 2018 jämfört med 221 poäng 2017). Även andelen elever med godkänt i alla ämnen har ökat från 69,2 procent 2017 till 72,6 procent 2018.

Gymnasieskola

Också den kommunala gymnasieskolan visar på förbättrade resultat jämfört med 2017. 91,9 procent av avgångseleverna lämnade 2018 gymnasieskolan med gymnasieexamen jämfört med 90,2 procent 2017.

Särskola

I grundsärskolan visar den elevenkät som genomförs på en positiv utveckling inom flera frågor. Samtliga svarande elever upplever att lärarna förväntar sig att de ska nå målen i samtliga ämnen. Gymnasiesärskolan har mer blandade resultat men det finns en stigande trend vad gäller hur man svarar på frågorna om huruvida man får hjälp i skolarbetet av lärarna om man behöver det och att lärarna förväntar sig att eleverna ska nå alla kursmål.

Nämnden bidrar till inriktningsmålen i Mål och budget enligt plan.

Nämndens åtgärder

Nämndens åtgärd i VP	Uppföljning
Förvaltningen ges i uppdrag att fortsätta utveckla det systematiska kvalitetsarbetet och särskilt säkra rutiner för skolformerna förskoleklass, fritidshem samt grund- och gymnasiesärskola	Förskoleklass och fritidshem: Kompetensen kring systematiskt kvalitetsarbete i förskoleklass och fritidshem har säkrats via kompetensutvecklingsinsatser vt 2018. Rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet i skolformen förskoleklass och fritidshem har säkrats genom genomförda workshops kring de nu omarbetade mallarna för kvalitetsredovisning för nämnda skolformer. Frågorna i enkäten till elever i fritidshem har omarbetats för att kopplas närmare till den nationella läroplanen. Som en pilot prövas i år enkät till elever i förskoleklass. Särskola: För gymnasiesärskolan har förändringar gjorts i mallen för enhetsanalys. Ett arbete har påbörjats med uppföljning via klasskonferenser, där man utifrån enskild elevprogression kan göra analys på systemnivå. Inom grundsärskolan pågår ett arbete med att skapa bättre verktyg för kvalitetsarbete och kvalitetsredovisning. Särskolans personal har fått utbildning i att använda Unikum.
Förvaltningen ges i uppdrag att fortsätta arbetet med läsa-skriva-räkna-garantin	Regeringen har beslutat om en nationell läsa-skriva-räkna-garanti. Implementering av det nationella materialet i förskoleklass är påbörjad. En utvecklingsledare för förskoleklass är tillsatt för att leda arbetet.
Lovskolan för elever i årskurs 8-9 utvecklas för att möta kraven i ny lagstiftning	Lovskola för år 8-9 anordnades 2018 av Uppsala kommun och fristående skolor erbjöds att delta. Av 86 deltagande elever i sommarskolan från kommunala grundskolor, blev 55 behöriga till nationellt program. Av 20 deltagande elever från fristående grundskolor blev 17 behöriga till nationellt program.
För att öka elevers intresse att söka till yrkesprogram kompletteras den årliga gymnasimässan med Yrkesexpo för alla elever i år 8. Uppsala kommun står vidare som värd för genomförande av Yrkes-SM 2018.	Genomförandet av Yrkes-SM i april 2018 engagerade samtliga gymnasieskolornas alla yrkesprogram. Det engagerade också grundskolorna då det erbjöds tillfälle för elever att få en bild av och prova på olika yrkesinriktningar inför gymnasievalet. Erfarenheter från Yrkes-SM

	ligger till grund för att anordna ett bra yrkesexpo under 2019. Projektledare för yrkesexpo är på plats och gymnasieskolorna planerar för deltagande.
Erbjuda möjlighet för tre intresserade grundskolor att prova och följa upp konceptet "puls i skolan", som ett verktyg för att nå förbättrade skolresultat.	Sju skolor deltar: Lindbacken, Gåvsta, Eriksbergsskolan, Jumkils skola, Bålinge skola, Nantunaskolan och Pluggparadiset. Ett nätverk har skapats för skolorna som deltar i projektet. Alla skolor är igång med projektet och alla har hittat sitt sätt att genomföra och mäta beroende på årskurser för eleverna som deltar i projektet. Den mest pulshöjande aktiviteten är övningar som genomförs i form av "tabata". Populära inslag är även Röris, rastaktiviteter, styrkeövningar, intervallträning och box. Det är för tidigt att se tydliga effekter men många upplever att eleverna orkar arbeta mer koncentrerat och fokuserat efter rörelsepass, främst yngre elever. .

Uppdrag I Mål och budget	Inr. mål	Nämndens åtgärd I VP	Uppföljning
Bibehålla barngruppsstorleken på fortsatt låg nivå i förskolan.	6	Utbildningsförvaltningen deltar i den nationella satsningen där statsbidrag kan sökas för att minska barngrupperna i förskolan.	Enligt redovisningen för 2017/18 har 41 förskolor kunnat behålla ett lägre antal barn i sina barngrupper eller minska antalet barn i sina barngrupper genom att anställa mer personal och omfördela barnen i fler mindre grupper. Bidraget har även använts till inköp av material och utrustning för att möjliggöra en förändrad organisation på respektive förskola. 2018/19 är det 33 förskolor som beviljats statsbidrag av 78 sökande. Över tid söker allt fler huvudmän om statsbidraget, vilket leder till att det tilldelade beloppet för Uppsala kommun sjunker.
Fortsätta satsningen på tidiga insatser i grundskolans lägre årskurser.	6	Utbildningsförvaltningen deltar i den statliga lågstadiesatsningen. Statsbidrag kan sökas för att anställa mer personal i de lägre årskurserna och ge lärare i förskoleklass och årskurs 1-3 mer tid för varje elev.	Statsbidraget har möjliggjort att hålla en högre personaltäthet i de lägre årskurserna.
Intensifiera arbetet med genomförandet av handlingsplan för särskilt begåvade elever	6	Utifrån en aktivitetsplan genomförs 2018 insatser för att göra handlingsplanen känd och för att öka kunskapen hos skolledare och lärare. Nämndens budgetnivå höjs med 1 mnkr för arbetet för särskilt begåvade elever i grundskolan	Under 2018 har följande aktiviteter genomförts: - Två föreläsningar med specialister inom området genomfördes för lärare i förskoleklass och grundskola. Totalt deltog 205 lärare.

			- Ett stödmaterial för lärare har tagits fram med exempel på undervisningsmetoder, arbetssätt, aktiviteter och uppgifter för att utmana eleverna. - En intresseklubb likt matteklubben har i samverkan med Uppsala universitet införts inom området naturvetenskap. Målgruppen är grundskoleelever från åk 4. Det är elevens vårdnadshavare som anmäler eleven till intresseklubb. Planering sker hösten 2018 och verksamheten startas våren 2019. Plats finns för 60 elever.
Genomföra en riktad biblioteks- och lässatsning på kommunens landsbygdsskolor.	6	I samarbete med kulturförvaltningen/bibliotek genomförs en pilotverksamhet med läsfrämjande insatser vid 4 landsbygdsskolor. Satsningen omfattar också förskolor där det ska anordnas s.k. kapprumsbibliotek. Satsningen följs upp efter 2018. Nämndens budgetnivå höjs med 1 mnkr för att möjliggöra läsfrämjande insatser vid landsbygdsskolor.	Satsningen omfattar vid årets slut sju skolor och förskolor. I den del som utbildningsförvaltningen finansierar prioriteras digitala verktyg som komplement till bibliotek på landsbygden.
Utveckla barn- och ungas möjligheter att utöva och uppleva kultur i skolan och under den fria tiden. Bland annat genom kulturgaranti.	4	Utbildningsförvaltningen utarbetar i samverkan med kulturförvaltningen en modell för kulturgaranti inom grundskolan.	I samarbete med kulturförvaltningen kommer att utformas ett utbud av kulturaktiviteter som kommer att kunna bokas av skolor, i första steget årskurs f-3. Utbudet byggs ut för äldre åldrar efterhand. Bokningssystemet är försenat och kommer preliminärt att fungera med start under vårterminen 2019 och då för årskurs f-1.
Öka andelen ungdomar som arbetar eller studerar	5	Utbildningsförvaltningen utvecklar inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret effektivare och tidigare insatser för elever som inte går i gymnasieskolan.	För att snabbare kunna fånga upp elever som står utanför gymnasieskolan samordnas arbete mellan olika funktioner som möter den aktuella ungdomsgruppen. Ett webbaserat system för redovisning kring alla elever som är aktuella för det kommunala aktivitetsansvaret håller på att tas fram. Det kommer innebära bättre överblick över de aktuella ungdomarna och också en effektivisering som möjliggör mer tid för samtal med ungdomar.
Genom ökad samordning förkorta den tid det tar för nyanlända att få egen försörjning	5	Inom gymnasieskolan arbetas för flexibel övergång mellan språkintrödnation och introduktionsprogram med yrkesinriktning. Arbetet bygger på individuella kartläggningar av elevernas skolbakgrund och studie- och yrkesvägledning. Förvaltningen deltar i det samordningsarbete som drivs av arbetsmarknadsförvaltningen.	Nya planer för introduktionsprogrammen färdigställdes under våren 2018. För att matcha eleverna mot rätt verksamhet till läsåret 18/19 har skett kartläggning av nyanlända elevers intresse samt aktiv studie- och yrkesvägledning. Antalet platser på introduktionsprogrammen har utökats inför hösten 2018 för att kunna erbjuda alla elever plats.

Utifrån framtagna handlingsplan stärka kommunens engagemang för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism	8	Både förskolor och skolor har ett tydligt värdegrundsuppdrag i skollagen. Utbildningen i alla skolformer ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.	Att främja de mänskliga rättigheterna och motverka diskriminering och rasism är en del av såväl undervisningen som aktiviteter under raster mm i förskolor och skolor.
Inom ramen för klimatprotokollet tillsammans med näringslivet, universiteten och organisationer utveckla arbetet för att nå klimatmålen fossilfritt 2030 och klimatpositivt 2050	3	Frågor kring hållbar utveckling ingår i undervisningen i samtliga skolformer	Frågor kring hållbar utveckling ingår i undervisningen i samtliga skolformer

Tidiga insatser för att främja barns och ungas hälsa och utveckling

Inom detta område bidrar utbildningsnämnden till kommunfullmäktiges inriktningsmål 4, 6 och 7.

Sammanfattande kommentar

Förskola och skola har en viktig roll för att ge barn och elever meningsfulla sammanhang och förutsättning till en positiv utveckling mot arbetsliv och meningsfull fritid.

Elever i samhällsvård har en utsatt situation och en uppföljning pågår av Skolsam, den modell för uppföljning av elever i familjehem, HVB eller jourhem som inrättades 2017. Under 2018 har ett samarbetsprojekt inletts mellan omsorgsförvaltningen, socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen för att främja skolnärvaro och stödja skolornas arbete för att elever med stor frånvaro ska återgå till undervisningen. Vidare har under året särskilt uppmärksamats hur samarbete mellan socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen fungerar när det finns misstanke eller vetskap om att elever brukar narkotika. Förslag till förbättringar ska presenteras för socialnämnden och utbildningsnämnden senast maj 2019.

Nämnden bidrar till inriktningsmålen i Mål och budget enligt plan.

Nämndens åtgärder

Nämndens åtgärd i VP	Uppföljning
Vidareutveckla stöd för att elever med stor frånvaro ("hemmasittare") ska återgå till undervisningen i skolan.	Ett samarbetsprojekt finansierat av sociala investeringar har påbörjats i januari 2018. Fem koordinatorsprojekt med förankring i tre förvaltningar (SCF, UBF, OMF) samverkar. Under perioden januari-oktober 2018 har koordinatorsprojekten hanterat 88 ärenden. 11 elever har återgått till skolan i mer eller mindre grad. Ett antal ärenden har gått vidare till annan stödjande resurs. Några har fått avskrivas då inte båda vårdnadshavarna har gett sitt samtycke. Koordinatorerna har också under året tagit fram centrala närvarorutiner och ett kartläggningmaterial.
Förvaltningen ges i uppdrag att genomföra en uppföljning av den nya modellen för uppföljning av elever i samhällsvård, "skolsam"	Samordnare är anställd som bl a hjälper skolor i kontakt med socialtjänst, HBV, SiS, m.m. Läsåret 17/18 följdes i de kommunala grundskolorna upp 175 elever varav 140 i familjehem, 32 i HVB samt 3 elever med boendeform ej ifyllt. I de kommunala gymnasieskolorna följdes upp 20 elever varav 9 i familjehem samt 11 i HVB Fokus under året har lagts på elever i de åldrar som omfattas av skolplikt. Skolsam har därför, under detta första år, inte kontaktat de fristående gymnasieskolorna. Fristående grundskolor har känt en osäkerhet när det gäller sekretessen.

	Under det innevarande läsåret kommer följande utvecklingsområden att prioriteras: - Implementering av "Rutin för placerade barns skolgång och hälsa" i både socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen. - Förnyad information till fristående huvudmän om Skolsams uppdrag så de kan få stöd med samhällsplacerade elever - Se över rutiner för SIS-placerade elever vid tillbakagången till Uppsala kommuns skolor. - Fortsatt arbete med kunskapsstöd till skolorna om målgruppen En förnyad uppföljning kommer att göras efter innevarande läsår.
Förvaltningen ges i uppdrag att utreda vilka möjligheter som finns för samlokalisering av öppen förskola i syfte att bilda familjecentral.	Det finns en långt gången planering för samlokalisering i Gottsunda i nya lokaler dit Region Uppsala redan har flyttat. Inflytt kommer att ske tidigast augusti 2019.

Uppdrag i mål och budget	Inr. mål	Nämndens åtgärd i VP	Uppföljning
Utifrån kartläggning av levnadsvillkor och hälsa fortsätta utvecklingen av främjande, förbyggande och tidiga insatser för barn och unga. samt Samverka med Region Uppsala gällande ett utvecklat föräldrastöd, tobaksfri skoltid och ökad fysisk aktivitet på jämlika villkor.	4 4	Utbildningsnämnden tillämpar en modell för resursfördelning som gynnar skolor med en större utmaning utifrån socioekonomiska faktorer. Förvaltningen söker statsbidrag för att möjliggöra mindre barngrupper i förskolan och högre personaltäthet i lågstadiet. Förvaltningen söker statsbidrag för utveckling av elevhälsans hälsofrämjande arbete Utbildningsnämnden erbjuder möjlighet att delta i program för föräldravägledning inom förskolan, "TripleP". Förvaltningen deltar i närvårdssamverkan med Region Uppsala. I den gemensamma verksamhetsplanen för 2018 prioriteras bland annat psykisk hälsa för barn och unga upp till 25 år.	Ansökningar om statsbidrag är inlämnade enligt plan. Se nedan.

I samverkan med Region Uppsala utveckla och förstärka tidiga insatser mot psykisk ohälsa hos barn och unga samt Ta fram en modell för samverkan med Region Uppsala som möjliggör en förstärkning av elevhälsans förebyggande arbete mot psykisk ohälsa	7 6	Enligt den gemensamma verksamhetsplanen för närvårdssamverkan är ett av de politiskt prioriterade områdena 2018 psykisk hälsa för barn och unga upp till 25 år. I planen anges också planerade gemensamma aktiviteter. Som en följd av samverkan med Region Uppsala höjs budgetnivå för gymnasieskola med 2 mnkr för förstärkning av psykologisk kompetens i elevhälsan	En förvaltningsövergripande arbetsgrupp har bildats där också Region Uppsala deltar. Gruppen ska arbeta med samordning av insatser för psykisk hälsa hos barn och unga. Gruppen har tagit fram ett antal aktiviteter som föreslås finansieras av riktat statsbidrag för psykisk hälsa (år 2018 ca 7 mnkr). Förvaltningsdirektörerna har tagit beslut om vilka aktiviteter som blir aktuella. Inom utbildningsförvaltningen används redan en del pengar till utökningen av antalet koordinatörer för problematisk frånvaro samt till samordning mellan Regionen och kommunen gällande psykologinsatser för gymnasieelever. Ytterligare områden som föreslås är stresshantering i gymnasiet, insatser i Gottsundaområdet samt traumahantering i alla skolformer. Särskild samordnare är anställd i utbildningsförvaltningen för samordning mellan Spången och gymnasieskolan. Spången är en öppen mottagning för elever i gymnasieålder som behöver vårdinsatser för psykisk ohälsa. Spången drivs av Region Uppsala. Fyra psykologer är nu anställda i den kommunala gymnasieskolan. Implementeringsarbete pågår för att säkra det hälsofrämjande perspektivet i elevhälsoteamens arbete.
Stärka insatserna för att förebygga och behandla drog- och spelmissbruk. samt Utveckla samverkan med Region Uppsala och polismyndigheten kring barn och ungdomar med missbruksproblem	7 7	Utifrån läroplanerna har alla skolor i uppdrag att arbeta hälsofrämjande och undervisa om alkohol, narkotika, dopning och tobak. Handlingsplan mot droger finns och den uppdateras årligen. Elevhälsans personal får kontinuerlig information och utbildning. Utbildningsförvaltningen deltar i samverkan med polismyndigheten och Region Uppsala. Inom ramen för samarbetet har stöd och riktlinjer till förskolor och skolor utarbetats; Polisen medverkar förebyggande i mån av möjlighet.	Under hösten 2018 har utbildningsförvaltningen i samarbete med socialförvaltningen tagit fram en nulägesbeskrivning av dels det hälsofrämjande och förebyggande arbetet i skolorna samt vilka insatser som görs vid misstanke eller vetskap att elev brukar narkotika. Beskrivningen visar att det finns anledning att förbättra rutiner och samarbete när det gäller tillgång till kunskap för skolpersonal, orosanmälningar, återkoppling till skolor om vad som händer efter anmälan, samtycke för att öppna upp sekretessen samt Information vid övergångar mellan skolor. Förslag till förbättringsåtgärder ska redovisas till nämnderna senast maj 2019. Alla högstadieskolor deltar i ett organiserat samarbete (SSPF) med socialförvaltningen, polis och fritidsverksamhet som samordnas av socialförvaltningens ungdomsjour.

Med stöd av sociala investeringar särskilt stärka det förebyggande arbetet för barn och unga gällande psykisk ohälsa, ekonomisk utsatthet, skolfrånvaro samt missbruk	4	Projekten för att minska problematisk skolfrånvaro har beviljats medel från sociala investeringar för 2018–2020. Tre koordinators från tre förvaltningar har anställts, socialförvaltningen, omsorgsförvaltningen och utbildningsförvaltningen. Deras uppdrag är att samordna insatser för elever med problematisk skolfrånvaro.	Ett samarbetsprojekt finansierat av sociala investeringar har påbörjats i januari 2018. Tre koordinators med förankring i tre förvaltningar (SCF, UBF, OMF) samverkar. Under perioden januari-oktober 2018 har koordinatorserna hanterat 88 ärenden.
---	---	--	--

Tillvarata digitaliseringens möjligheter både i kärnverksamheten och i administrativa processer

Inom detta område bidrar utbildningsnämnden till kommunfullmäktiges inriktningsmål 1, 2, 3 och 8

Sammanfattande kommentar

Digitaliseringen i utbildningsförvaltningen ger möjligheter. Det kan till exempel skapas nya verktyg för att möta elever med olika behov i inläringen och ges nya möjligheter för kommunikation mellan skolor och med vårdnadshavare. Digitala processer i administrativ hantering kan ge effektivare och säkrare rutiner. Samtidigt kan det vara en utmaning att fasa ut arbetssätt och rutiner som inte längre är ändamålsenliga.

Nämnden bidrar till inriktningsmålen i Mål och budget enligt plan.

Nämndens åtgärder

Uppdrag i Mål och budget	Inr. mål	Nämndens åtgärd i VP	Uppföljning
Tydliggöra hur digitaliseringens möjligheter ska användas och dess utmaningar hanteras i verksamhetsplanering och affärsutveckling så att utvecklingen kan drivas så samlat och effektivt som möjligt.	1	Genom projektet Digitalisering för lärande (DFL) främja elevens utveckling av digital kompetens genom att stärka det digitala ledarskapet och pedagogens digitala kompetens. Digital portal för systematiskt kvalitetsarbete byggs upp och tas i bruk för att underlätta för utbildningsnämnden att kunna följa upp skolformernas arbete med att utveckla och förbättra sina resultat. Statsbidrag för jämlikhet kommer att användas för att minska skillnaden mellan skolor i tillgång till utrustning för digitala inslag i undervisningen.	Skolformerna styr och planerar för sina egna aktiviteter, alla med fokus på att främja skollärans trygghet att leda. Förskolan väver in digitalisering i sitt systematiska kvalitetsarbete. Grundskola och gymnasieskola använder tid i utvecklingsgrupper att arbeta med Skolverkets kompetensutveckling om digitalisering. I arbetet med digitalisering finns ett upparbetat samarbete med Uppsala universitet som bl a håller kompetensutveckling när det gäller att införa programmering i undervisningen i alla skolformer. Portalen finns och fylls efterhand på med ny information. Vid årets slut finns analyser för alla skolformerna på enhetsnivå. Årshjul finns för när redovisningar per skolform ska vara klara Arbetet med statsbidrag för ökad likvärdighet fortgår enligt plan. Delredovisning av genomförda insatser har lämnats till Skolverket under september månad.

Underlätta för innovationer i den egna verksamheten och utgöra testbädd för ny teknik, smarta tjänster och klimatsmarta innovationer	2	Skapa stödjande strukturer för pedagoger att hitta och använda digitala lärresurser. Aktiviteter för att främja och stödja erfarenhetsutbyten av goda exempel när det gäller digitalisering i undervisningen. Stötta övergångsprojektet för att överbrygga glappet i den digitala informationsinsamlingen i samband med övergången mellan skolformer och skolhuvudmän.	Ett stödmaterial har tagits fram riktat till personal om hur vi möter nya lagkrav om personuppgifter när digitala lärresurser används. Utbildningsinsatser för skolledare är genomförda under våren. En ny plattform för erfarenhetsutbyte och digitala läresurser - Pedagog Uppsala - har skapats under 2018. Den lanseras februari 2019. Inom gymnasieskolan har ett arbete utförts utifrån best-practice i respektive ämnesgrupp. Titthål för överföring mellan grundskola och gymnasieskola är klart och test pågår. Stöd ges i arbetet med att stärka övergångsarbetet mellan förskola och grundskola. Utvärdering av den digitala informationsöverföringen pågår.
Utveckla Uppsala till en Smart stad där innovationer, digitalisering och miljö- och klimatdrivet arbete skapar möjligheter att möta samhällets utmaningar på ett effektivt och hållbart sätt	3	Utveckling av e-tjänsten för val till förskola och skola så att den blir lätt att förstå och använda.	I samband med implementeringen av det nya elevadministrativa systemet samordnas arbetet för placering enligt relativ närhet i förskolan. Det nya placeringssystemet ska vara lätt att förstå och använda. Avtalet med leverantör av skoladministrativt system innebär att process kring innovation och utveckling av hanteringen av skolvalet ska inledas 2019. Syftet är att göra valet enklare och mer överskådligt för vårdnadshavarna.
Ta fram en informationshantering splan som utifrån verksamheternas processer stödjer en effektiv, rättsäker och digital informationshantering.	8	Förvaltningen ges i uppdrag att med stöd av registratur och arkiv ta fram en informationshanteringsplan för utbildningsförvaltningen	Arbetet är påbörjat i samarbete mellan arkiv, registratur och utbildningsförvaltning. Ny plan kommer att läggas fram till nämnden under 2019.

Arbeta för tillgång till trygga, ändamålsenliga och hållbara ute- och inommiljöer för förskola och skola

Inom detta område bidrar utbildningsnämnden till kommunfullmäktiges inriktningsmål 1, 2, 3, och 6

Sammanfattande kommentar

Utbildningsförvaltningens verksamhet fortsätter att växa och i snitt kommer ett 20-tal nya barn och elever till verksamheten varje vecka. Det är en utmaning att matcha tillgången till platser med ökningen av verksamheten. Den strategiska planen för pedagogiska lokaler revideras varje år och behandlas vid nämndens sammanträde i november.

Under året har öppnats följande nya förskolor: Kungsängens förskola, Jumkils förskola, Lindbackens förskola, Tiunda förskola, Molnets förskola (Fullerö hage) samt Gjutformens förskola. För första gången på många år har också nya grundskolor öppnat; Tiunda, Lindbacken och Jumkil. Vidare är Katedralskolans renovering etapp 1 klar.

Nämnden bidrar till inriktningsmålen i Mål och budget enligt plan.

Nämndens åtgärder

Uppdrag i Mål och budget	Inr.mål	Åtgärd	Uppföljning
Stärka krisberedskapen i kommunens alla verksamheter	2	Utbildningsförvaltningen tar med stöd av enheten för säkerhet och beredskap fram en ledningsplan för förvaltningen	Arbetet har inletts under 2018. Risk- och sårbarhetsanalys har gjorts i samarbete mellan kommunledningskontoret och utbildningsförvaltningen. Vidare har ett urval medarbetare deltagit i utbildningar inom krisledning. En ledningsplan för förvaltningen kommer att tas fram under 2019.
Bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter	6	Jämställdhetsaspekter och vikten av inkluderande miljö ska beaktas vid revideringen av plan för strategisk försörjning av pedagogiska lokaler. De pedagogiska lokalerna ska utformas så att de inte befäster könsstereotypa mönster. Utbildningsnämnden ska medverka tidigt i planering och utformning av lokaler	Lokalberedningsgruppen där utbildningsförvaltningen ingår har dialog med enheten för social hållbarhet. Syftet är att belysa hur det ser ut idag och hur vi framgent skall arbeta fram förslag som inte befäster könsstereotypa mönster. Förslag är att låta Rosendalskoleprojektet vara pilot.
Utöka verksamheten med förskolebussar och förbättra infrastruktur för målpunkterna.	6	Förvaltningen ges i uppdrag att utöka verksamheten med förskolebussar enligt uppdrag.	Utbildningsförvaltningen håller på att utreda ärendet.

Genomför åtgärder som ökar trafiksäkerheten vid förskolor och grundskolor och som främjar ett hållbart resande.	3	Aktiviteter genomförs 2018 inom ramen för projektet Säkra skolvägar, till exempel kartläggning av hämta- och lämna-platser, gå- och cykeltävling och informationsinsatser.	I samband med renoveringar och tillbyggnad av förskolor ses även trafiksäkerheten över och man ordnar säkrare avlämningsplatser för små barn. Hastighetsbegränsningar på vägar runt förskolor förändras En projektplan för arbetet är framtagen för grundskola. "Säkra skolvägar-projektet" har avslutats och har övergått i ett fortsatt projekt kring "hämta-lämna-platser" vid fem skolor. Två workshops har genomförts med inbjudna föräldrar från berörda skolor för att få fram möjliga förslag. Projektet leds i samarbete mellan stadsbyggnadsförvaltningen och grundskoleavdelningen och omfattar samarbete med rektorer, elever och föräldrar. Ett flertal aktiviteter såsom vandrande skolbussar och trafikvecka startar ht 2018. I september genomförs en trafikantvecka med gemensamma aktiviteter.
Utveckla och samordna drift och underhåll av skolgårdar	3	Förvaltningen deltar i samordningsarbetet tillsammans med berörda aktörer. I arbetet bevakas att olika elevers behov tillgodoses vid utformningen av utemiljön. Förvaltningen medverkar också vid ansökningar om Boverkets statsbidrag för upprustning av skolgårdar.	Lokalberedningsgruppen har fattat ett inriktningsbeslut gällande samnyttjande av skolgård och rekreationsytor. Rosendalskolan och Palmladskolan är de första projekten som kommer att förverkliga detta.
Utifrån den sociala kompassen fortsätta utveckla den samordnade planeringsprocessen för hållbar stads- och landsbygdsutveckling	3	Utbildningsförvaltningen deltar i utvecklingen av den samordnade planeringsprocessen. Samarbetet syftar till att skapa goda miljöer genom att kombinera byggande med planering för utbildning, kultur, idrott och socialt samspel.	Detta är ett arbete som pågår i samtliga lokalprojekt
Stärk arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka tryggheten	3	Utbildningsförvaltningen deltar i ett etablerat samarbete mellan skolor, socialtjänst och polis i förebyggande syfte.	Utbildningsförvaltningen deltar bland annat i utvecklingsarbetet och den handlingsplan som har tagits fram avseende Gottsunda/Valsätra. Alla högstadieskolor deltar i ett organiserat samarbete (SSPF) med socialförvaltningen, polis och fritidsverksamhet som samordnas av socialförvaltningens ungdomsjour.
Genomföra könskonsekvensbeskrivningar i samband med kommande investeringar	1	Utbildningsförvaltningen bevakar jämställdhetsperspektivet i de generella lokalprogrammen	Utbildningsförvaltningen bevakar jämställdhetsperspektivet genom det generella lokalprogrammet

Öka återanvändning och återvinning genom förbättrade och enklare möjligheter för invånare att källsortera.	3	- Alla barn och elever i Uppsalas förskolor, skolor och fritidshem kan vara med och tävla i "Sopkampen". Målet med tävlingen är att uppmuntra barn, elever och personal att bidra till Uppsala kommuns mål om minskat matsvinn, minskad nedskräpning och bättre sopsortering. - Förvaltningen bevakar att det finns förutsättningar att källsortera i förskolor och skolor.	Temat för årets Sopkamp är "Kreativt återbruk: design och konst". Vinnare av Sopkampen 2018 är klass 4C på Uppsävjaskolan. De fick priset för sin film med fakta och förslag på lösningar för att minska den globala miljöförstörelsen. I vinst får klassen 5 000 kronor. Förvaltningen bevakar att det finns förutsättningar att källsortera i förskolor och skolor.
Öka andelen förnybar energi och öka takten i arbetet med energieffektivisering och energisparande	3	Utbildningsnämnden bidrar till uppdraget genom att ställa krav på energieffektiva lösningar i alla pedagogiska lokaler.	Utbildningsnämnden bidrar till uppdraget genom att ställa krav på energieffektiva lösningar i alla pedagogiska lokaler.

Ta ansvar för arbetsmiljö och kompetensförsörjning i verksamheten

Inom detta område bidrar utbildningsnämnden till kommunfullmäktiges inriktningsmål 2, 4, 6 och 9

Sammanfattande kommentar

Uppsala har ett relativt gynnsamt läge jämfört med många andra kommuner. I gymnasieskolan fungerar kompetensförsörjningen generellt sett bra. Inom grundskolan är det dock svårt att rekrytera skolledare, lärare i praktiskt- estetiska ämnen samt speciallärare. Inom förskolan är det svårt att rekrytera utbildade förskollärare och inom fritidshemmen är det svårt att rekrytera utbildade fritidspedagoger.

Nämnden bidrar till inriktningsmålen i Mål och budget enligt plan.

Nämndens åtgärder

Nämndens åtgärd i VP	Uppföljning
Nedan följer de åtgärder i kompetensförsörjningsplanen som ska vara slutförda 2018:	
Samarbete med Uppsala universitet kring forskarcirklar och regionala utvecklingsgrupper	Det finns flera regionala utvecklingsgrupper. Inom gruppen språk bedrivs forskningscirkeln om nyanländas lärande och språkutvecklande arbetssätt. Forskarcirkeln är klar och har dokumenterats i en rapport. Förskolegruppen har anordnat konferens om hållbar utveckling och ledarskap. Utvecklingsgruppen i matematik och i teknik och naturvetenskap arbetar med att stärka regionens matematikutveckling inom såväl skolverksamhet som lärarutbildning genom att koppla samman praktikens frågeställningar med forskningen vid Uppsala universitet. FOSAM har tagit beslut om att avsluta de regionala utvecklingsgrupperna 31 dec 2018 för att 2019 starta ett treårigt projekt med syftet att stärka vetenskapligt förhållningssätt bland lärare/förskollärare/skolledare.
Utarbeta karriärvägar med konkreta utvecklingsnivåer och tydliga uppdrag inom förskola, skola	Utbildningsnämnden beslutade den 21 maj 2018, § 72, att ge förvaltningen i uppdrag att genomföra ett förslag om utvecklingsvägar som innehåller de tre vägarna lärarprofession, ledarskapsprofession och karriärbyte. Förvaltningen ska återredovisa ärendet vid nämndens sammanträde i februari 2019.
Utveckla möjligheten att som lärarstudent vikariera i våra förskolor och skolor.	Vikarieförmedlingen har gjort flera insatser för att förbättra möjligheterna för studenter att vikariera, till exempel marknadsföring på mässor, ökad flexibilitet gällande passkrav för att

	underlätta för studenterna att kombinera studier och vikariat, jobberbjudande via sms mm. Det pågår också ett arbete med att snabba upp processen kring intervjuer så att lärarstudenter får anställning inom vikarieförmedlingen och snabbt kan bokas upp för jobb och bjudas in för att delta i pedagogiska diskussioner som en del av introduktionen.
Ta fram förslag på införande av fler lärarassistenter i grundskolan. Budgetnivån höjs från 2018 med 3 mnkr för att möjliggöra satsningen	Lärarassistenter har som pilotverksamhet anställts på 13 skolor. Efter en uppföljning beslutade utbildningsnämnden i augusti 2018 bland annat att ge utbildningsförvaltningen i uppdrag att göra en planering för att fram till 2022 utöka antalet lärarassistenter eller andra funktioner för avlastning av lärare i grundskolan. En planering redovisades vid nämndens möte i december och nämnden kommer att få information om hur arbetet fortgår under 2019.
Se över att skolornas elevhälsoteam arbetar förebyggande och främjande i syfte att stödja undervisningen för ökad måloppfyllelse	I insatser från centrala elevhälsan och konsultativt stöd fokuseras på det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Riktad utbildning har genomförts för skolpsykologer och kuratorer. Genom samverkan med regionen har rutiner tagits fram för samverkan kring elever med en neuropsykiatrisk problematik. Detta har inneburit att resurser lös gjorts inom skolans elevhälsa som istället kan användas till förebyggande och hälsofrämjande insatser. Ett förtydligande dokument har tagits fram för skolpsykologer vad arbetet som psykolog inom skolans verksamheter innebär eftersom centrala elevhälsan identifierat en osäkerhet kring detta, särskilt då skolpsykologer nu i betydligt mindre omfattning psykologtestar elever. Inom gymnasiet har en utbildningsdag gällande rollen planerats in under hösten. Motsvarande dokument som tagits fram för skolpsykologerna planeras att tas fram även för kuratorerna.

Uppdrag i Mål och budget	Inr.mål	Nämndens åtgärd i VP	Uppföljning
Intensifiera arbetet med att skapa attraktiva villkor för nuvarande och kommande bristyrken. samt	9	Genomföra åtgärder i enlighet med nämndens beslutade kompetensförsörjningsstrategi 2017-2022, se ovan.	Se ovan.
Säkra kompetensförsörjningen genom att genomföra åtgärder för att behålla och rekrytera kompetenta medarbetare i en hållbar arbetsmiljö	9		

Intensifiera arbetet med att åtgärda strukturella löneskillnader på grund av kön	9	Genom uppföljning av lönebildningen inom förvaltningen och löneanalys vidtas eventuella åtgärder i samband med årlig löneöversyn	Uppdraget är genomfört inför löneöversyn 2018.
Införa arbetskläder för personal i förskola och fritidshem.	6	Införa arbetskläder för personal i förskola och fritidshem. Budgetnivån förstärks med 3,8 mnkr för arbetskläder i förskola och fritidshem.	Medel för inköp av kläder betalas ut till verksamheterna två gånger per år.
Fortsätta genomförandet av heltidsreformen.	9	Följa kommungemensamt införandeprogram 2017-2018. Från den 1 jan konverteras semesteranställningar med deltidsanställning. Från starten lå 18/19 konverteras ferie- och uppehållsanställningar.	Konvertering av ferie- och uppehållsanställda till heltid har genomförts under augusti månad.
Utifrån genomförd nollmätning stärka platsvarumärket Uppsala	2	Utifrån det framtagna platsvarumärket för Uppsala har utarbetats förslag till budskapsplattform för utbildningsförvaltningen. Denna ska ligga till grund för extern kommunikation och stärka intern kommunikation. Budskapsplattformen omhändertar platsvarumärkets komponenter. Under 2018 görs insatser för att förankra budskapsplattformen i förvaltningen.	Förvaltningsgemensam budskapsplattform är framtagen. Budskapsplattformen omhändertar platsvarumärket. Plattformen används nu som grund i förvaltningens externa kommunikation. Genom detta omhändertas platsvarumärket i förvaltningens kommunikation.
Genomföra ett kompetenslyft om barnrätt inom kommunen	4	- Det uppdrag som förskollärare och lärare har och den utbildning som ligger till grund för yrket, vilar på barnkonventionens grund. - Kunskap om barns rätt sprids bland annat genom att samtliga vårdnadshavare i förskoleklass får Barnombudsmannen i Uppsalas barnrättskalender.	- Det uppdrag som förskollärare och lärare har och den utbildning som ligger till grund för yrket, vilar på barnkonventionens grund. Undersökning pågår om vilken betydelse det kommer att få att barnkonventionen blir lag 2020. - Kunskap om barns rätt sprids bland annat genom att samtliga vårdnadshavare i förskoleklass får Barnombudsmannen i Uppsalas barnrättskalender.

Främja inträde på arbetsmarknaden

Inom detta område bidrar utbildningsnämnden till kommunfullmäktiges inriktningsmål 5 och 9

Sammanfattande kommentar

Nämnden bidrar till inriktningsmålen i Mål och budget enligt plan.

Nämndens åtgärder

Nämndens åtgärd i VP	Uppföljning
Förvaltningen ges i uppdrag att verka för att skapa möjligheter för elever att erbjudas utbildning inom konceptet svensk gymnasielärling. Möjligheter att skapa utbildningsplatser både inom och utanför kommunens verksamheter ska undersökas.	Uppdraget redovisades till nämnden vid sammanträdet den 20 juni 2018, § 97. Svensk Gymnasielärling finns inom yrken med goda framtidsutsikter. Konceptet Svensk Gymnasielärling innebär att arbetsgivaren ger eleven en tidsbegränsad anställning, GLA (Gymnasial Lärlingsanställning) och ger eleven lärlingslön. Utbildningsnämnden beslutade att ge förvaltningen i uppdrag att fortsätta utveckla konceptet Svensk gymnasielärling i Uppsala kommun.

Uppdrag i Mål och budget	Inr.mål	Nämndens åtgärd i VP	Uppföljning
I ökad utsträckning agera för en inkluderande arbetsmarknad	9	Förvaltningens arbetsplatser ska vara tillgängliga för personer med svagare anknytning till arbetsmarknaden.	Utbildningsförvaltningen har använt sig av extratjänster inom samtliga skolformer. I augusti månad fanns mer än 250 extratjänster inom förvaltningen. Målet för 2018 var minst 200 extratjänster inom utbildningsförvaltningen.
Stärka studenters jobb- och karriärmöjligheter genom samverkan med universiteten inom ramen för studentmedarbetaranställning, samt öppna för fler möjligheter för studentmedarbetare inom Uppsala kommuns verksamheter	9	Verka för att ge fler möjligheter för studentmedarbetare inom förvaltningen.	En databas (portal) har tagits fram och arbetet med att göra denna känd bland studenter pågår. Kartläggning av verksamheter som kan ta emot studentmedarbetare pågår inom förvaltningen.

Fler ungdomar ska erbjudas feriearbete för att få erfarenheter, kontakter och nätverk inför kommande yrkesliv.	5	Elever från barn- och fritidsprogrammet ges möjlighet till feriearbete inom förskoleverksamheten i enlighet med kommunstyrelsens beslut om anställningsgaranti.	Inom ramen för anställningsgarantin har alla som tagit studenten från Katedralskolan och som sökt arbete i förskolan fått det. Feriearbetare är det svårt att ta emot då de är för unga för att själva ensamma ta ansvar som vikarier. Endast i den mån det funnits ordinarie personal på plats och eleven kan vara ett komplement har det varit möjligt att erbjuda feriearbete.
Kommunen ska genom extratjänster och traineejobb, exempelvis med gröna jobb, möjliggöra för nyanlända och personer långt från arbetsmarknaden att etablera sig i arbetslivet	5	Utbildningsförvaltningen deltar i satsningen på extratjänster och traineejobb. Exempelvis kommer nyanlända att erbjudas arbete inom gymnasieskolan inom ramen för extratjänster.	Utbildningsförvaltningen har erbjudit extratjänster inom förvaltningen. I gymnasiet har ett 30-tal extratjänster erbjudits. Flertalet av medarbetarna är nyanlända och har arbetsuppgifter som t.ex. lärarassistent, skolvård och övrigt administrativt arbete.
I större utsträckning använda kommunens dagliga verksamhet för intern service	5	Samtliga verksamheter inom förvaltningen uppmanas att i större utsträckning använda kommunens dagliga verksamhet för intern service.	Samtliga verksamheter inom förvaltningen uppmanas att i större utsträckning använda kommunens dagliga verksamhet för intern service.

Arbeta för invånares och organisationers delaktighet

Inom detta område bidrar utbildningsnämnden till kommunfullmäktiges inriktningsmål 8

Sammanfattande kommentar

I både förskolor och skolor finns upparbetade rutiner för delaktighet både för barn och elever och för vårdnadshavare. Den samlade bilden framgår av den sammanställning som redovisades till nämnden under hösten 2018.

Nämnden bidrar till inriktningsmålen i Mål och budget enligt plan.

Nämndens åtgärder

Nämndens åtgärd i VP	Uppföljning
Förvaltningen ges i uppdrag att redovisa en sammanställning över de dialogmöjligheter som finns mellan förvaltningen och barn/elever respektive vårdnadshavare.	Sammanställningen redovisades vid nämndens sammanträde i november 2018

Uppdrag i Mål och budget	Inr. mål	Nämndens åtgärd i VP	Uppföljning
Tillämpa modellen för medborgardialog och demokratiutveckling, i enlighet med SKL:s delaktighetstrappa	8	Förvaltningen ges i uppdrag att stämma av befintliga dialogmöjligheter gentemot SKL:s delaktighetstrappa och bedöma om det finns behov av kompletteringar.	Mot bakgrund av redovisningen om dialogmöjligheter, beslutade nämnden vid sammanträdet i november att överlåta till kommande utbildningsnämnd att bedöma om det finns anledning att ta initiativ till förändringar i nämndens arbete.
Öka samverkan mellan kommunen och föreningslivet genom Lokal överenskommelse med föreningslivet – LÖK, för att bland annat bidra till folkbildning och delaktighet.	8	Utbildningsnämnden samverkar med flera organisationer t.ex Upplands Idrottsförbund, Ung Företagsamhet och Sveriges Elevkårer.	Utbildningsförvaltningen har haft ett möte med Ung Företagsamhet i februari samt besökt Ung Företagsamhets frukostmingel i mars där UF:s utbildningsmaterial till grundskolan presenterades. Materialet "framtidsskoll" presenterades för de åtta skolor som ännu inte har tagit del av materialet. Utbildningsförvaltningen har haft två träffar med Sveriges Elevkårer under hösten 2018. Elevskyddsombudsutbildningar är genomförda under hösten. Nämnden har tagit beslut om nytt avtal för 2019.

			Under hösten har i samarbete med UIF startats arbete inför antagning till nationell idrottsutbildning samt arbetet med eventuell ny certifiering av riksidsrottsutbildningarna..
Utifrån landsbygdsprogrammet öka delaktigheten och inflytande inom lämpliga områden med framtagna metod för medborgarbudget	8	Utbildningsnämnden bevakar det kommunövergripande projektets arbete och tar vid behov de initiativ som behövs.	Ingen fråga har aktualiserats inom utbildningsnämndens ansvarsområde.

Uppdrag vid sidan av verksamhetsplanen

Uppdrag	Uppföljning
Kommunfullmäktige har beslutat att uppdra till Fyrishov AB och utbildningsnämnden att skapa förutsättningar för ett samlat skoluppdrag avseende simkunnighet. Beslutspunkten ingick i ärendet Utveckling av bad vid Fyrishov (KSN-2017-1394), § 124 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-04-24.	Som ett första steg har tagits fram en beskrivning av dagens organisering av simundervisningen. Respektive skola ansvarar för att det genomförs simundervisning. Simtestet skall genomföras under perioden aug-oktober under det år eleven går i åk 5. För elever som inte klarar simtest ges extra simundervisning på Fyrishov med stöd av särskild simlärare. År 2017 var den sammanlagda ersättningen till Fyrishov (inkl simhall i Gottsunda) 1,5 milj kr. Under läsåret 2018/19 genomförs med stöd av statsbidrag en särskild satsning där alla elever i förskoleklass erbjuds simundervisning vid 5 tillfällen. Uppdraget har hanterats av Fyrishov på uppdrag av utbildningsförvaltningen.

Uppföljning av internkontrollplan

År: **2018**

Nämnd/styrelse: **Utbildningsnämnden**

Kontrollområde	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Uppföljning
Lokalförsörjningsplan	Se till att det i god tid finns en dokumenterad process för utbildningsförvaltningens arbete med lokalförsörjningsplanen..	Lokalchefen ansvarar för att det tas fram en tidsplan och beskrivning av arbetsprocessen i utbildningsförvaltningen	Lokalchef. Samverkan ska ske med andra berörda förvaltningar.	Tidsplan för arbetet med lokalförsörjningsplanen upprättades. Planen behandlades enligt plan vid nämndens sammanträde i november.
Ersättning för extraordinärt stöd	Följa upp att befintliga rutiner implementeras i hela organisationen.	Uppföljning av övergången sker i samband med den jämställdhetsanalys som under året ska göras av resurstilldelningen för extraordinärt stöd	Chef systemstöd/chef individstöd	Uppföljningen av implementeringen kommer att presenteras i utbildningsnämnden under våren 2019.
Skolval	Säkerställa att det finns rutiner för förebygga, upptäcka och hantera fel	Momentet läggs in i den årliga uppföljningen av skolvalet	Chef systemstöd	Skolvalet 2018 har följts upp och förbättringar har gjorts inför skolvalet 2019. Projektledning sattes in i september inför kommande skolval och följande åtgärder har vidtagits: 1. Elever som inte gjort något skolval placeras samtidigt som de som gjort ett aktivt val, vilket inte tidigare varit fallet. 2. Elever som inte kan erbjudas något av sina tre val omhändertas genom att

Kontrollområde	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Uppföljning
				systemet i körningen lägger till de tre <i>faktiskt</i> närmsta kommunala skolorna för att stärka möjligheten till en placering nära hemmet. 3. För elever som ansöker om byte av skola i skolvalet ersätter den nya placeringen elevens tidigare placering från och med nästkommande läsårs start, vilket innebär att eleven inte längre uppehåller två platser i skolvalet. 4. För att underlätta för de elever och föräldrar som ska välja kommer de kommunala skolorna inför årets skolval att färgkodas för att tydliggöra platstillgången.
Placering förskola	Säkerställa att det finns rutiner och tydlig information om tillämpningen av regelverket om relativ närhet i förskola	Särskild uppföljning vid årsskiftet 2018/19	Chef systemstöd	Uppföljningen kommer att redovisas till nämnden i mars 2019.
IT	Undersöka att det finns rutiner för att förebygga, upptäcka och hantera fel	Kontinuerlig uppföljning av implementeringen av nytt elevadministrativt system. Summering vid årets slut.	Chef systemstöd	Implementeringen började i oktober med förskola. En styrgrupp med chefer för skolformerna finns för att följa upp implementeringen regelbundet. Styrgruppen beslutar om eventuella

Kontrollområde	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Uppföljning
				förändringar under arbetets gång. I förskola och fritidshem börjar integrationer och migrationer bli klara Organisationsträd för att besluta om behörigheter i systemet är upprättade i enlighet med skolformernas organisation. Kommunikatör håller ihop information och kommunikationen till verksamheterna. Implementeringsstart för grundskolan är 1 februari
Mutor	Se till att regler om mutor är kända i organisationen	Avstämning i förvaltningens ledningsgrupp under våren 2018	Direktör	En enkätundersökning om chefers kunskaper om regelverk har genomförts av kommunledningskontoret. Resultatet har inte föranlett några andra åtgärder än ordinarie rutiner för introduktion.
Jäv	Se till att regler om jäv är kända i organisationen	Avstämning i förvaltningens ledningsgrupp under våren 2018	Direktör	En enkätundersökning om chefers kunskaper om regelverk har genomförts av kommunledningskontoret. Resultatet har inte föranlett några andra åtgärder än ordinarie rutiner för introduktion.
Statsbidrag	Undersöka om medel har återsökts i den utsträckning som varit möjlig	Månatlig avstämning enligt befintlig rutin. Ingår i ordinarie ekonomiuppföljning	Ekonomichef	Alla statsbidrag har ansökts. Process kring statsbidrag från Skolverket ses över under 2019 för att bli mer rationell. Förvaltningen har återsökt mer än vad som beviljats från Migrationsverket. Redovisning av aktuella statsbidrag sker varje halvår till arbetsutskottet.

Kontrollområde	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Uppföljning
Rutin för diarietföring	Undersöka om rutin för diarietföring finns och är känd i verksamheten på övergripande nivå	Intervjuer, slumpmässigt urval	Registrator	Det finns inslag av missad eller försenad registrering av handlingar. I samband med övergång till nytt ärendesystem 2019 kommer utbildningsinsatser att göras.
Rutin för utbetalningar i Extens	Sammanställning och analys av uppkomna fel	Utbetalningar följs upp månadsvis och fel korrigeras. Summering helår.	Enhetschef, utbud och tilldelning	Under året har uppstått elva fel varav tre har lett till felaktig utbetalning. Samtliga fel har rättats och återrapporterats enligt gällande rutiner. Det finns utarbetade rutiner för handhavande och det hålls månadsvis uppföljningsmöten.
Upphandlingsrutiner	Att rutinen används vid inköp	Stickprov	Ekonomichef	Avstämningar har skett med enheten för upphandling. Genomgång av utfall per avdelning görs vår och höst. Direktiv har gått ut till verksamheten kring kompletterande livsmedelinköp.
Instruktion för användande av verksamhetskoder	Att definitioner är kända och följs vid bokföring	Uppföljning av nuvarande organisering av arbetet	Ekonomichef	Genomgång med skoladministratörer och lämnat ut en beräkningslathund för fördelning mellan verksamhetskoder. Kontrollen överförs till 2019 för en bredare genomgång.